

**CP
SF**

14

Alexandru Mironov CENACLURILE SF
ȘI METEORITUL DE AUR

Gardner Dozois ADUCĂTOR DE PACE

Ștefana Czeller SMULGE-ȚI INIMA,
COPILE!

Arthur C. Clarke CURSA ÎNARMĂRIILOR

Mircea Oprea DOCTRINĂ INSOLITĂ
ȘI FANTASTIC LITERAR

Victor Kernbach PARADOXUL DUBLURII

colecția de povestiri
științifico-fantastice

ANTICIPATIA

Alexandru Mironov • CENACLURILE SF ȘI METEORITUL DE AUR / 3

Gardner Dozois • ADUCĂTOR DE PACE / 11

Ștefana Czeller • SMULGE ȚI INIMA, COPILE! / 31

Arthur C. Clarke • CURSA ÎNARMĂRIILOR / 49

Mircea Oprea • DOCTRINĂ INSOLITĂ ȘI FANTASTIC LITERAR / 59

Victor Kernbach • PARADOXUL DUBLURII / 71

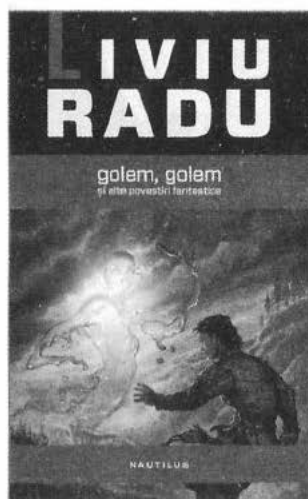
Coperta & design: Valentin NICOLAU / Imagine: Tudor POPA
Redactor-șef: Marian TRUȚĂ / Redactor: Ecaterina DERZSI
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR / Editor: Valentin NICOLAU

colecția de povestiri
științifico fantastice
ANTICIPATIA

ISSN 1220-8620

NAUTILUS

AU APĂRUT

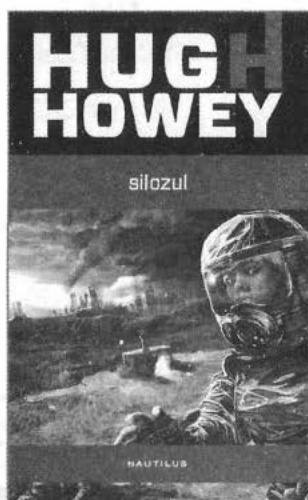
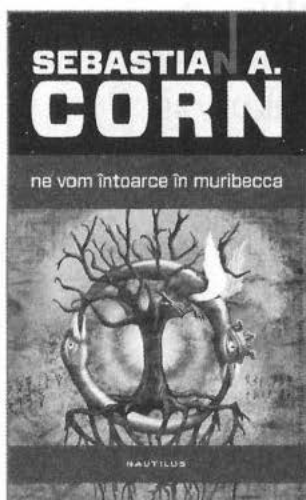

FELIX ADERCA – ORAȘELE SCUFUNDATE

LIVIU RADU GOLEM, GOLEM ȘI ALTE POVESTIRI FANTASTICE

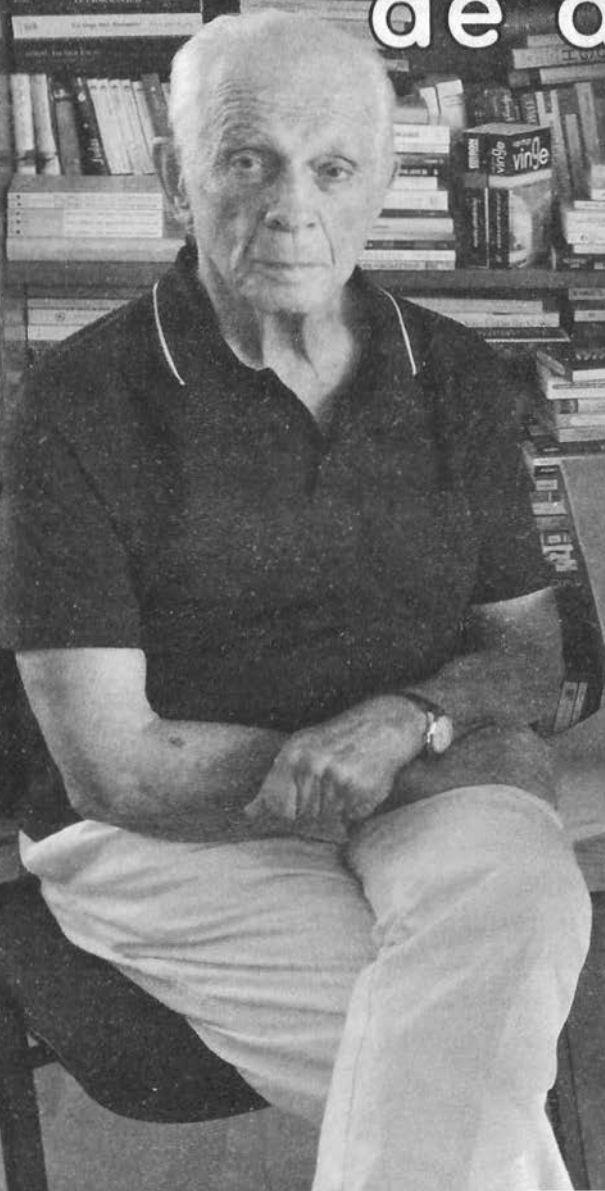
SEBASTIAN A. CORN NE VOM ÎNTOARCE ÎN MURIBECCA

HUGH HOWEY SILOZUL

cenaclurile sf și meteoritul de aur

alexandru mironov

Eu, Octav, cel scripitor și deseori sarcastic
în conversații, în permanență neliniștit și în priză,
voi rămâne de acum doar în sufletele voastre
și în fotografii, sper, doar așa, cu zâmbetul
pe buze și nu morocănos ca un urs
când ceva nu mi se lega la proiectul
pe care îl aveam în lucru...

Octavian Sava

METEORITUL DE AUR A ȚĂȘNIT PROBABIL DE PRIN CENTURA postmarțiană de meteoriți, în orice caz din una dintre cele mai originale minți ale culturii noastre, cea a lui Octavian Sava, s-a întâlnit în zborul său cu Adrian Rogoz, un alt astru luminat de Soare și și a găsit adăpost în produsul de știință și imaginație pe care îl clocea legendarul Rogoz prin anii '50: Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice (CPSF). Nu analizez acum valoarea literară a povestirii, eu sunt – declarat – animator de răzmerițe intelectuale, nu critic literar, pentru mine „Meteoritul de aur” și următoarele povestiri din CPSF au însemnat drumul în viață (într-o viață așa cum mărturiseam într-un alt număr din revistă – trăită în cea mai bună dintre lumi). Scriitorul Mircea Oprea, istoriograf al „mișcării SF”, o face mai bine ca mine, el și vorbește despre momentul în care, prin 1969, apar (spontan? programatic?) cenacurile SF din București, Craiova și Timișoara. Pentru că am trăit întâmplările pe viu, lăsați-mă să mi amintesc fenomenul, cât mai aproape de adevăr (mă rog, atât cât poate percepe adevărul un scriitor și iubitor de SF). S-a întâmplat ca în urma discuției cu colegul de catedră Titus Filipaș să ne descoperim dragostea, chiar patima pentru Jules Verne, Stanislaw Lem, frații Strugațki și Science Fiction în general. Cu Ion Ilie Iosif, prieten încă din clasele primare, descoperisem demult unde să ne căutăm delicii culturale, la fel cu Coco Popescu, Nae Cătănoiu și Ștefan Nicolici, colegi de gimnaziu, liceu și facultate, la fel cu graficianul Marius Ghergu. Evident, la întâlnirile noastre discutam cu colecția lui Rogoz pe masă, trecuse deja mai bine de un deceniu de la apariție, „Meteoritul de aur” era sistem de referință și chiar temă de discuție pe care o strecuram adesea în cenacurile literare care bântuiau Cetatea Băniei. La un moment dat, Adrian Rogoz introduce într-o pagină de revistă o notiță, ceva despre intenția unui club bucureștean de tineret de a organiza o întâlnire pe tema „MM”, adică, pe

latinește, anul 2000. Am luat foc pur și simplu, da' noi de ce să nu o facem, mi am strâns prietenii „bolnavi” de SF, ne-am dus la Casa Tineretului, ne am întemeiat peloc un cenaclu, iar denumirea i-am stabilit-o oltenește, „Henri Coandă” savantul tocmai se întorsese în țară, începuse să și pună în practică ideile, să aibă așadar mare influență. (Paranteză, cu două idei, una care să explice mintea inventatorului Henri Coandă, alta despre cum se dă de-a dura viața societății: 1. Vizitând Craiova prin 1970, lui Coandă i se desfășura covorul roșu în față. Savantul a promis multe, între care, într o vizită în comuna Mischii din județul Dolj, le-a arătat activiștilor comuniști înmărmuriți unde va construi el Facultatea de Inginerie și, în apropiere, locul viitoareigări pentru un tren cu levitație magnetică sau pneumatic ce avea să transporte profesorii și studenții la și de la Craiova. 2. Peste decenii, inginerul Sorin Dinea, cuspodele splendidului muzeu al Universității Politehnica din București și păstrător al arhivei „Henri Coandă”, mi-a spus că dăduse peste scrisoarea pe care eu i-o adresasem savantului în momentul întemeierii cenaclului, că Henri Coandă o avizase favorabil și... se pregătea chiar să ne viziteze! Însă n a fost să fie, inventatorul avionului cu reacție s-a stins la scurtă vreme.) Cenaclul „Henri Coandă” a funcționat ani mulți, invitații, mai ales elevi, participând la ședințe săptămânale care erau combinații de prezentări de știri din științe, de povestiri traduse din cărțile bibliotecii mele personale și – mai ales scrise de participanți, între care Titus Filipaș și Ștefan Nicolici căpătaseră deja consacrarea: fuseseră publicati în CPSF. Așa că, săptămână de săptămână, cu afișe pictate de Marius Ghergu, apoi și de Viorel Pîrligras, sub oblăduirea „bătrânilor” Ion Ilie Iosif, Titus Filipaș, a mea, a lui Coco Popescu, apoi a lui Nae Cătănoiu (aveam pe atunci cu toții 27–28 de ani), gruparea craioveană a șarmat, a ademenit și a atras spre spectacolele știință și imaginație mii de tineri, între care Aurel Cărășel, Radu Honga, Marius Stătescu, Viorel Pîrligras, Dodo Niță și Marian Mihai s-au transformat de-a lungul anilor din cenacliști în scriitori și artiști amatori, chiar profesioniști. Am fost parte activă a acestei aventuri a cunoașterii săptămână de săptămână, an de an, până am plecat în Africa și, după alți trei ani la București, la revista

„Știință și Tehnică“, dar cenaclul funcționează și acum. V am descris traseul unui cenaclu atipic, dar la fel s au petrecut lucrurile în București, unde, la „Solaris“ (Casa de Cultură a Studenților), după Daniel Cocoru și Lucian Hanu au apărut Mihai Ionescu, un fan fanatic de uriaș calibru în-telectual, traducător important din SF ul anglo saxon, Mihai Grănescu, Alexandru Ungureanu, Dănuț Ungureanu, Marina Nicolaev, Cristian Tudor Popescu, nume acum cunoscute în literatura și arta grafică românească. La fel, la Timișoara, unde, după cenaclul inițial „H.G. Welles“ (Viorel Marineasa, Cornel Secu, Lucian Ionică, Marcel Luca), a apărut „Helion“, cu activitate laborioasă și acum, editorul și animatorul Cornel Secu având mari merite în dezvoltarea acestui gen de activitate culturală; pe plaiuri bănățene s au remarcat apoi Antuza și Silviu Genescu, A. C. Giagim, Lucian Vasile Szabo, Daniel Vighi, Ovidiu Pecican, scriitori, traducători și exegeți de primă mână ai genului.

Acesta a fost nucleul inițial al unei mișcări care a căpătat o amploare deosebită imediat după ce Adrian Rogoz s a lăsat convins să publice „antologii cenacliste“ create de membrii celor trei grupuri. Sub oblăduirea Uniunii Tineretului Comunist și a UASCR – care probabil nu știau ce cuie își băteau în talpă , cenaclurile au proliferat exploziv, cel mai bun exemplu din „al doilea val“ fiind gruparea de la Iași, unde Dan Merișcas a dovedit un agent infecțios absolut redutabil, reușind să strângă în jurul său fani de mare anvergură și cu uriaș viitor (Sorin Antohi, George Ceaușu, Luca Pițu, Lucian Merișca, Doru Pruteanu, Răzvan Haritonovici, Vlad Frânghiu) – ieșenii au și preluat organizarea a două RomCon-uri (conferințe ale fandomului, de unde niciodată nu lipseau Ion Hobana, Adrian Rogoz, Vladimir Colin, la început și Sergiu Fărcășan, Horia Aramă, Romulus Bărbulescu, George Anania, Mircea Opriță, Gheorghe Săsărman) și tot ei au avut inițiativa înființării taberelor SF de vară. În primii doi ani, fandomul SF s a întâlnit la Guranda, lângă Ștefănești, Botoșani, cu ajutorul neprețuit al revistei „Știință și Tehnică“ (al cărui redactor șef de atunci, Ion Eremia Albescu, a fost un permanent susținător al „mișcării SF“, cum avea să se numească în timp); după Guranda, SF iștii au migrat la Strunga, Surduc, Amara, apoi roiul s a stabilizat la Atlantykrón, unde tabăra

funcționează și acum, după un sfert de veac de școală de știință și imaginație (un experiment reușit, îndrăznesc să spun, unic în cultura lumii). Mișcarea cenaclurilor SF se dezvoltase, cum spuneam, exploziv, în 1989 fiind înscrise oficial 55 de cenacluri – dar câte vor mai fi funcționat neoficial... și asta mai ales pentru că elementul de mare impact numit „Almanahul Anticipația” își făcea din plin datoria, contaminând tinerii la minte cu dorința de libertate în propriul creier, probabil sute de mii, dacă numim milioane de tineri, pregătindu-i pentru impactul cu viitorul. Momentul de inflexiune avea să fie în 1989, la EuroCon-ul de la Odessa și RomCon-ul de la Timișoara. Întâlnirea de la Odesa, numită și SocCon (pentru că participanții majoritari au fost scriitori și fani din țările pe atunci socialiste), a fost un prilej imens de defulare și pentru marele maestru Arkadi Strugațki, dar și pentru cei mai bine de 50 de fani bulgari, pentru polonezul Bukato (editor al operei lui Stanislaw Lem), pentru mine, dar și pentru reprezentanții celor 204 de cenacluri SF care existau atunci în Uniunea Sovietică. S-au acordat atunci premii pentru cel mai important scriitor și pentru cel mai fanatic fan din fiecare țară participantă, așa că Mihai Grănescu și Ion Ilie Iosif au primit câte o diplomă și un samovar! Mă întorc eu în țară cu diplomele, samovarele și cărțile cumpărate și comunic scriitorilor și fanilor adunați la RomCon-ul din Timișoara din noiembrie 1989 rezultatele tentativelor mele de unificare într-o visare a tuturor celor din spatele Cortinei de Fier și... mă aleg cu o muștruluală publică severă din partea redactorului șef al revistei „Știință și Tehnică” și a secretarului de atunci al Uniunii Scriitorilor din RSR, două persoane căror SF-ul românesc le datorează mult, dar care, clar, nu erau în pas cu vremea. Eu am însă pielea tăbăcită de ani mulți de opoziție culturală și o capacitate de apreciere a situației pe câmpul de bătaie mai rapidă și mai exactă decât a visătorilor insuficient calificați. La Timișoara, atunci, mirosea a neliniște, oamenii chiar și o doreau, fierbinte, și asta explică de ce adunarea a sfidat autoritățile și mi-a acordat prin vot secret, cu o majoritate năucitoare, titlul de „Personalitatea nr. 1 a fandomului” în anul de grație 1989.

Înarmat cu titlul de mai sus, m-am implicat în evenimentele sfârșitului de an 1989. În primul rând, la începutul lui decembrie, la o sesiune de comunicări a UASCR desfășurată tot la Timișoara. Am vorbit audienței din amfiteatrul înghețat pur și simplu, la propriu și la figurat, despre o carte care tocmai ieșise de sub tipar la Editura Politică, „Megatendințe” a lui Naisbitt, o lucrare pur și simplu revoluționară, de montând practic sistemul socialist. În aer mirosea a praf de pușcă, vă zusem la o întâlnire de la Piatra Neamț, la postul TV Chișinău, cum s-a prăvălit Zidul Berlinului sub greutatea mulțimii, așa că în noaptea de după simpozion m-am grăbit să mă întorc la București și soarta a vrut ca în zilele de 21–25 decembrie să fiu parte a sublimei răscoale populare, așa cum știu că au făcut-o și Cornel Secu, Răzvan Haritonovici, Dan și Lucian Merișca, Cristian Tudor Popescu, Bogdan Ficeac și Sorin Antohi, cenacliștii din Timișoara, Lugoj, Iași București. Ne pregătiserăm ani mulți să ne facem datoria – și ne-am făcut datoria.

... Anii au trecut. O parte dintre cenacliștii despre care v-am vorbit au plecat din cenacluri pentru totdeauna Marcel Luca, Coco Popescu, Nae Cătănoiu, Radu Gonciarov, Sorin Sighișanu și au împlinit traseul prin această viață și au zburat spre universuri paralele. La fel, de foarte curând, octogenarul Octavian Sava, inițiatorul involuntar al mișcării despre care vă vorbesc, tânărul scriitor din anii '50 care i-a înmănat lui Adrian Rogoz „Meteoritul de aur”, povestirea cu care avea să înceapă acest mesager al științei și imaginației numit CPSF. Am povestit în revistă reîntâlnirea, după 58 de ani de la debut, cu maestrul Octavian Sava și cum el ne-a oferit republicarea și o continuare a legendarei povestiri din anul 1955. Ne cunoșteam de multă vreme, dar abia atunci ne-am împrietenit. L-am invitat la sediul Editurii NEMIRA și la o întâlnire a fan domului de acum, unde peste o sută de cenacliști – cei mai mulți de la „ProspectArt” ul bucureștean – l-au ascultat cu emoție și, la plecare, l-au ovaționat. Mi-a spus atunci, cu ochii în lacrimi: „Asta numai în lumea voastră putea să se întâmple...” Erau primele aplauze la scenă deschisă pe care le primea acest mare creator de umor, de spectacole de varietăți de obicei, publicul îi aplaudă pe actori, nu pe creatorii din

spatele scenei. Ne am despărțit, apoi am aflat că a suferit un accident vascular, nu m am speriat prea tare, apoi s a anunțat la TVR1 că, din păcate, Octavian Sava a plecat dintre noi. La doar două zile distanță eram plecat din București – îmi apare însă pe computer un text răscolitor, îl aveți în continuare, uriașul Octavian Sava își pusese în scenă monologul final și alesese un grup de prieteni cărora Ada Vertan urma să li l trimită. Science Fiction pur, Dumnezeule! Citiți l...

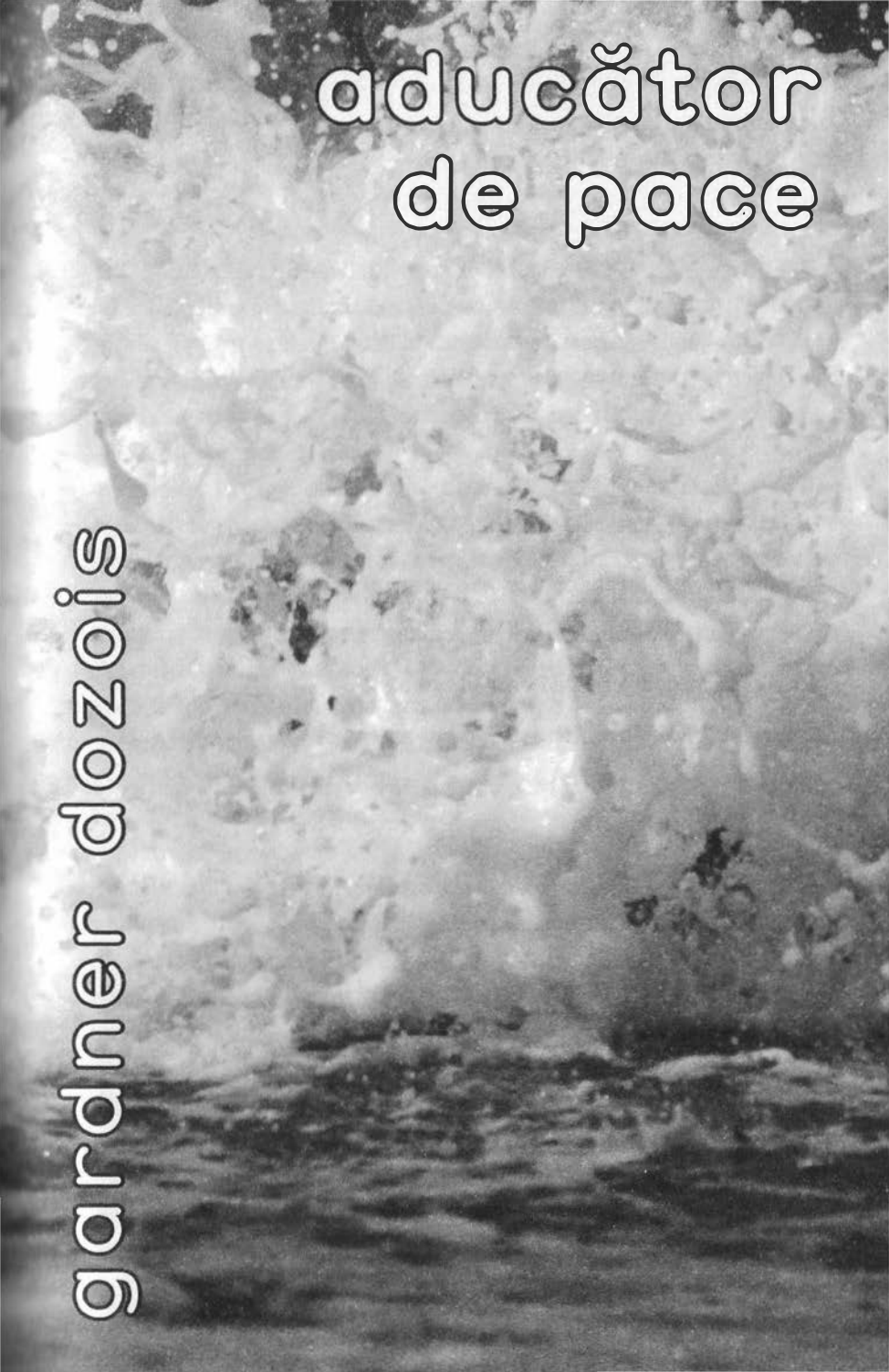
„Eu, Octav, cel sclipitor și deseori sarcastic în conversații, în permanență neliniștit și în priză, voi rămâne de acum doar în sufletele voastre și în fotografii, sper, doar așa, cu zâmbetul pe buze și nu morocănos ca un urs când ceva nu mi se lega la proiectul pe care îl aveam în lucru... Prieteni dragi, Puiu Maximilian, Radu Albala, Tudor Vornicu, Ion Băieșu, Octavian Cotescu, Olimpia Arghir, Ion Vova, Fănuș Neagu, Ion Lemnaru, Puiu Ciobanu, Matty Aslan, Cornel Popa, Ovidiu Dumitru, George Ghiață, Dan Mihăescu, Grigore Pop, ...m au așteptat luni, în crucea nopții, la un pahar cu vin bun! Ne vom reîntâlni cu toții curând... Vita brevis, ars longa!

Vă las în valea acestei stinse plângeri, orice sfârșit își află un început...

Mă duc eu primul, sunt mai priceput, să pun din vreme... șeile pe îngeri!

Dumnezeu să vă aibă în pază!“

Octavian Sava

aducător
de pace

gardner dozois

Undeva către răsărit, încă invizibili,
se aflau munții, iar înapoia lor era oceanul
pe care-l visase, clipocind tăcut prin orașelele
din dealurile colbuite ale Pennsylvaniei,
orașele miniere devenite acum, pe neașteptate,
porturi.

ROY VISASE OCEANUL, AȘA CUM SE ÎNTÂMPLA ADESEA. Când s-a deșteptat în dimineața aceea, vântul suspina printre copacii de afară ca murmurul neobosit al valurilor și, pentru o clipă, s-a crezut înapoi acasă, în clădirea de cărămidă din apropierea plajei, nimic nu se întâmplase, iar speranța pulsa fierbinte în el, ca o rană deschisă.

– Mamă? a rostit el.

S-a ridicat în capul oaselor și a coborât picioarele, așteptându-se să atingă cu tălpile blana caldă a lui Toby, câinele său. Toby dormea întotdeauna lângă pat, însă deja totul se strica și se schimba, îndepărtându-se, iar el a clipit din ochii lipiți de somn spre razele subțiri și albastre care pătrundeau prin ferestruica podului, a simțit tăria vechiului pat de armată și și-a dat seama că nu era acasă, că nu mai exista „acasă”, că pentru el n-avea să mai existe așa ceva niciodată.

A împins păturile și s-a ridicat în picioare. În mansardă era teribil de frig iarna ceda greu, cea mai teribilă iarnă pe care și-o amintea – și scândurile negeluite ale podelei i-au ars tălpile ca gheața, dar nu mai putea rămâne în pat, nu acum.

Nici unul dintre ceilalți copii nu se trezise încă; s-a strecurat printre celelalte paturi lovindu-se accidental de câte unul, al cărui ocupant se foia, gemea și începea să sforăie în alt registru – și a străbătut umbrele cavernoase până la singura fereastră înaltă. Dacă se ridica pe vârfuri, putea ajunge până la ea. A izbutit să o deschidă, și lemnul vechi al tocurilor a scârțâit în semn de protest, iar praful tencuielii s-a ridicat, și Roy s-a înfiorat când vântul rece al zorilor a pătruns înăuntru, izbindu-i fața, trăgându-l de păr cu degete invizibile și năpustindu-se pe lângă el ca să bântuie mansarda aidoma unui copil zburdalnic lăsat la joacă.

Briza mirosea a rășină de conifere și pământ umed, nu a sare și valuri, iar ciripelile pătrunse odată cu ea erau ale pitulicilor și gaițelor albastre,

nu țipetele lugubre ale pescărușilor... dar chiar și așa, când și a suit coatele pe pervaz și s-a străduit să privească afară, cu mintea încă plină de cioburile sfărâmate ale visurilor, se aștepta pe jumătate să zărească dedesubt oceanul, întinzându-se până la orizont, trimițând vălurile să clipească răbdătoare de peretele casei. Însă a văzut doar copacii din preajmă, ridicând brațe care se conturau pe cerul sur, hambarul și curtea fermei, toate încă pierdute în penumbră, câmpurile înconjurătoare, dunga de asfalt tocit a șoselei, colinele împădurite rostogolindu-se în depărtare. O ceață argintie se adunase în zonele mai coborâte, retrăgându-se în fâșii spectrale de-a lungul văioagelor.

Nu încă. Oceanul nu-l urmărise aici... nu încă.

Undeva către răsărit, încă invizibili, se aflau munții, iar înapoia lor era oceanul pe care-l visase, clipocind tăcut prin orașelele din dealurile colbuite ale Pennsylvaniei, orașele miniere devenite acum, pe neașteptate, porturi. Acolo aștepta Atlanticul, oprit, cel puțin pentru moment, de pe rețele gheboase ale Apalașilor, la vreo șaizeci și cinci de kilometri de aici, deși mai apropiat acum cu mulți kilometri de terenuri și orașe înecate decât fusese cu numai trei ani în urmă.

În dimineața aceea îndepărtată, el fusese lângă dig, jucând un joc pe care-l uitase între timp, privind cum valurile se mișcau cu unde lente și uleioase, aidoma unui metal lichid, privind cum talazurile se apropie... și se apropie... și se *apropie*... La început fusese surescitat, văzând cum oceanul urcase deasupra liniei fluxului, mai sus decât îl văzuse vreodată, apoi, când apa acoperise întreaga plajă și începuse să lingă răbdătoare baza digului, se neliniștise, pentru ca *după aceea*, când oceanul continuase să se înalțe către vârful digului, începuse să se sperie... Oceanul continuase, urcând lent și inexorabil, înghițind uscatul într-un ritm lent, fără să se oprească, avansând mereu, și mereu, urcând tot mai sus... Când trecuse de vârful digului și pornise pe scurta pantă gazonată către casa lui, trimițând degete transparente în explorare până aproape de picioarele băiatului, el zbierase, se răsucise și fugise disperat în susul pantei, strigându-și isteric părinții, iar oceanul îi urmăse răbdător îndeaproape.

O „transgresiune marină”, o numiseră savanții. Oamenii obișnuiți o numiseră, cumva inevitabil, Potopul. Oricum i-ai fi spus, anulase pentru totdeauna vechea lume.

Savanții discutau de mulți ani despre o asemenea posibilitate unii dintre ei chiar arătând că temperatura avea deja valori similare celor de la apogeul ultimei perioade interglaciare. Și continua să se încălzească – dar puțini bănuiseră cât de *rapid* se puteau topi ghețurile Antarcticii. De mai multe ori în decursul acelor săptămâni haotice, vreun King Canute¹ științific prezisese că partea cea mai rea se terminase, că nivelul apelor avea să crească până aici, și nu mai sus... Însă de fiecare dată oceanul trecuse mai departe, avansând kilometru după kilometru în interiorul uscatului cu fiecare flux succesiv, crescând cu aproape o sută de metri în decursul unei veri dezastruoase, acoperind șesurile de pe tot globul, până nu mai rămăsese nici unul. În Statele Unite, apele înghițiseră majoritatea coastei estice din răsăritul Apalașilor, coasta vestică la apus de Sierra și Cascades, mare parte din Alaska și Hawaii, Florida, coasta Golfului, estul Texasului, mușcaseră adânc din ținuturile joase ale văii Mississippi și pătrunseseră cu degete subțiri în nord, spre Iowa și Illinois, cauzând revărsarea Marilor Lacuri și a lui St Lawrence. Munții Verzi, Munții Albi, Adirondack, Poconos Catskill, Ozark, lanțurile coastei pacifice – toți munții fuseseră transformați în arhipelaguri înconjurate de apele invadatoare.

Partea curioasă era... că pe măsură ce oceanul îi urma nemilos în interiorul continentului, împingându-i de la un refugiu temporar la altul, nu izbutise să și alunge senzația că el cauzase Potopul, că făcuse ceva în ziua aceea, jucându-se pe dig, că fără să vrea dăduse peste un ritual

¹ Canut sau Cnut cel Mare (985–1035), rege al Angliei, Danemarcei, Norvegiei și al unei părți a Suediei. Dintr-o pildă istorisită de cronicarul Henry de Huntington (1088–1154) aflăm că, odată, regele Canut, aflat pe o plajă, a poruncit mării să se oprească. Firește, apa a continuat să crească, udând sandalele regelui. Atunci, acesta s-a retras din calea apei spunând: „Dați de știre tuturor cât de goală și lipsită de însemnătate este puterea regilor și nimeni nu e vrednic de acest titlu în afara Celui căruia cerul, apa și pământul i se supun.” După acest episod, regele Canut nu a mai purtat niciodată coroana regală, în semn de respect pentru „Dumnezeu, atotputernicul Rege” (n. red.).

magic, o combinație de gesturi și cuvinte care dezlegaseră băierile apelor și le trimiseseră peste uscat... că l urmăreau pe el, personal.

Un câine lătra afară, undeva pe câmp, dar nu era câinele lui. Câinele lui era mort, murise de mult, și țeasta lui albă se rostogolea pe fundul oceanului, purtată de valurile care se înălțau cu o sută de metri peste Brigantine, New Jersey.

Pe neașteptate, pielea i s a înfiorat și el a tremurat, frecându și brațele goale cu palmele. A revenit lângă pat și s a îmbrăcat grăbit – n avea rost să se mai culce; oricum, peste câteva minute, Sara avea să i scoale. Ziua începuse, mai departe nu intenționa să se gândească. În taberele de refugiați învățase să se bucure de viață, clipă cu clipă.

Mergând prin dormitor, a avut impresia că putea simți ochi ostili urmărindu l din celelalte paturi. După ce deschisese fereastra, se făcuse mai frig și, îmbrăcându se, făcuse câteva zgomote inevitabile, dar deși toți prețuiau fiecare secundă de somn pe care o puteau câștiga, nici unul din ceilalți copii nu îndr ăzneă să se plângă. Gândul era dulce amar, aducând plăcere însă și durere, și Roy a schițat un zâmbet subțire, mai degrabă grimasă. Nu, ei aveau să privească încruntați din culcușuri, prefăcându se că dorm și blestemându l în șoaptă, totuși nu spuneau nimic nimănui. Cu siguranță, lui nu i spuneau nimic.

A coborât ca o fantomă prin casa încă tăcută și a ieșit în curte, printre fuioare de ceață care l cuprindeau cu brațe albe și i acopereau fața cu picături fine de apă. Unchiul lui, Abner, se afla acolo, la șanțul din față. A mormăit un salut și au rămas în tăcere, unul lângă celălalt, urinând, cu aburii jeturilor înălțându se în văzduhul sur al dimineții.

Abner s a retras un pas și a început să se încheie.

– Ai început s o iei la frecat, băiete? a întrebat el fără să l privească. Roy și a simțit obraji arzând.

– Nu, a răspuns, încercând să nu se bâlbâie. Nu, domnule.

– A nceput să ți crească părul, a rostit Abner.

S a răsucit încet cu fața spre Roy, de parcă trupul îi era o mașinărie greoaie, care putea fi deplasată doar secvențial. În lumina puternică a dimineții, chipul îi părea dur ca piatra, dar în același timp bolnăvicios și

îmbătrânit. E obosit, s-a gândit Roy. Teribil de obosit, ca și cum avea nevoie de eforturi supraomenești doar ca să stea acolo, în picioare. Epuizat, aidoma ogoarelor secătuite din jur. Doar ochii îi erau vii pe fața erodată; duri și nemiloși precum cremenea, priveau prin el, ațintiți parcă asupra unui obiect îndepărtat pe care numai el îl putea zări.

Am încercat să ți explic despre ce înseamnă să rămâi pur, a continuat Abner lent și apăsător. Despre cât de important este pentru tine să te păstrezi pur, să nu te mânjești în niciun fel. Am încercat să ți explic toate astea, sper că ai înțeles...

– Da, domnule.

Abner a făcut o mișcare ezitantă cu mâna prin aer, cu degetele rășchirate, parcă încercând să desprindă un înțeles din văzduh.

– Adică... e important să înțelegi, Roy. Totul trebuie să fie *perfect*. Vreau să zic, absolut totul trebuie să fie... *perfect*... altfel nimic nu o să mai aibă vreun sens. Trebuie să ai *sufletul* curat, băiete. Trebuie să lași Pacea Domnului să ți intre în suflet. Acum, totul depinde de tine... trebuie să lași Pacea aceea în tine; nimeni altul nu-o poate face în locul tău. Și e foarte important...

– Da, domnule, a șoptit Roy. Înțeleg.

– Aș dori..., a început Abner apoi a tăcut.

Au rămas așa aproape un minut, fără să vorbească sau să se privească. În văzduh se simțea acum fum de lemn ars și au auzit o ușă trântindu-se undeva în cealaltă parte a casei. În mod instinctiv, au privit amândoi spre est, și au văzut soarele ridicându-se deasupra munților, despicing cerul cenușiu cu o dungă orizontală, roșie, separând orizontul vălurit de norii joși. O rază strălucitor de albă le-a izbit ochii, tâșnind spre ei din marginea lumii.

– Vom fi mândri de tine, băiete, o știu, a adăugat Abner, dar Roy nu l-a băgat în seamă, privind fascinat cum discul topit al soarelui se înălța deasupra orizontului, mijind ochii înaintea strălucirii până i-au lăcrimat și vederea i s-a împăienjenit.

Bărbatul și-a pus mâna pe umărul lui. O simțea grea, fierbinte și cu un aer protector, și Roy a scuturat o iritație fără să se desprindă privirea

de pe linia orizontului. Abner a suspinat, a dat să spună ceva, apoi s-a răzgândit și a spus:

– Hai în casă, băiete, să bagi ceva la ghiozdan.

Când în sfârșit au pornit să mănânce micul dejun, după obișnuitele invocații și bolboroseli ale lui Abner, Roy a constatat că era neobișnuit de abundent. Comunitatea avea biscuiți cu nucă, miere și cești cu cicoare; ba chiar și ceilalți puști refugiați care, în decursul iernii lungi și friguroase, căpătaseră pe cât de puțin permitea legea au căpătat câteva felii de pește prăjit, pe lângă obișnuitul terci de ovăz. În afară de biscuiți și miere, Roy a primit ouă de curcă sălbatică, cartofi și o friptură adevărată de porc. În dimineața aceea, atmosfera din jurul mesei era extrem de încordată: Henry și Luke erau sobri și tensionați, Raymond căzuse pe gânduri, iar Albert părea de-a dreptul înspăimântat; puștii refugiați holbaseră ochii mari și tăceau, străduindu-se să nu atragă atenția. Vesela doamnă Crammer era la fel de binedispusă ca întotdeauna, înfulecând plină de elan, dar țăfnoasa de Zeigler, care era temută și urâtă de toți copiii, plânse în mod evident și nu mânca aproape nimic. Chipul lui Abner era neclintit, ca stânca, cu ochii reci și strălucitori, privind-i pe rând pe membrii comunității, parcă provocându-i să-și pună la îndoială conducerea și călăuzirea spirituală. Roy a mâncat cu poftă, netulburat de curenții de convecție emoționali care se involburau în jurul său, calm, dar în același timp concentrându-se asupra fiecărei bucațele de mâncare din farfurie. În ultimele două luni, își mai revenise puțin cu greutatea, deși după vechile standarde, cele pe care mama lui le-ar fi aplicat cu patru ani în urmă, era încă jalnic de slab. La sfârșitul mesei, doamna Reardon a venit din bucătărie și, strălucind cu justificata mândrie a cuiva care se pregătește să facă imposibilul, i-a înmănat lui Roy un obiect micuț și dreptunghiular, învelit în hârtie cafenie, lucioasă. Băiatul a fost surprins pentru o clipă, dar era adevărat, pentru numele Domnului, *era adevărat*: un baton de ciocolată Hershey, primul pe care îl vedea după ani buni. De pe piața neagră, bineînțeles, greu de obținut zilele acestea în Estul sărăcit, și probabil groaznic de scump. Chiar și unii din comunitate îl priveau cu invidie acum, iar refugiații rămăseseră cu gurile căscate.

Când a desfăcut încet, mângâietor, staniolul, dezvăluind ciocolata albicioasă, unul dintre ei a început chiar să saliveze.

După dejun, ceilalți copii refugiați „murații”, cum le ziceau în derâdere locuitorii orașului au fost împărțiți în două grupuri. Primul grup urmasă ajute comunitatea la muncile din ferma lui Abner, iar al doilea grup, mai mare, a fost suit pe o platformă trasă de boi (de fapt un camion vechi, căruia i se demontase cabina) și trimis prin regiune la munci necalificate: reparațiile drumurilor, încărcări și descărcări de cherestea și piatră, reclădirea caselor, hambarelor și podurilor avariate sau distruse în zilele de haos de după Potop. Guvernul sau ceea ce mai rămăsese din el, încercând disperat, și nu întotdeauna cu succes, să împiedice sfârșirea completă a unei țări descărnate și balcanizate, luptându-se să pună laolaltă mozaicul care era America îi plătea lui Abner (și altora ca el) o alocație anuală în obligațiuni federale sau titluri de gaj pentru ca să asigure adăpost și pensii refugiaților din ținuturile acoperite de ape... dar timpurile fiind atât de grele, nimeni n-avea să se plângă dacă Abner se străduia să mai reducă din cheltuielile de întreținere, angajându-i zilieri la oricîne venea cu obligațiuni, sau cu produse, sau chiar cu ajutor la muncile fizice; puținele administrații locale rămase îi foloseau de asemenea, ocazional, în mod gratuit, la munci „pentru bunăstarea generală în această perioadă de mari dificultăți...”

Câteodată, învîrtindu-se pe lângă fermă fără nimic de făcut, Roy aproape că simțea o părere de rău că nu pleca și el cu echipele de muncitori, însă doar „aproape”. Își reamintea perfect munca istovitoare pentru rații mizerabile... bolile, accidentele, oboseala care făcea să-ți tremure picioarele... soarele arzător și roiurile de țânțari vara, gerul mușcător iarna, zăpada, vântul înghețat... a privit platforma pornind și a văzut chipurile invidioase și ranchiunoase ale băieților alături de care lucrase cândva – Stevie, Enrique, Sal întorcându-se către el când l-au depășit și, în mod reflex, a deschis pumnii, apoi i-a strâns. Nici cele două luni de trîndăveală și chiar confort nu atenuaseră straturile groase și aspre de bătători, care reprezentau moștenirea câtorva anotimpuri de muncă... Nu, plictiseala era infinit mai preferabilă.

Spre mijlocul dimineții, pe drumul din fața fermei se adunase un grup mic de oameni. Eramai cald acum; puteai simți promisiunile verii în aer, în vânt, iar soarele ridicat pe un cer senin, lipsit de orice norișor, începuse să mai încălzească împrejurimile. Probabil că era destul de neplăcut, acolo în drum, sub razele soarelui, totuși mulțimea nu schița vreo încercare de apropiere; oamenii stăteau peste drum de casă și priveau, trecându-și greutatea de pe un picior pe celălalt și, la răstimpuri, discutați între ei cu glasuri care nu se distingeau decât ca un murmur grav.

Roy i-a privit o vreme din ușa verandei; erau din oraș și mulți îi păreau vag familiari, deși nici unul dintre ei nu aparținea sectei lui Abner și nu i-cunoștea după nume. Puștii refugiați îi vedeau rareori pe cei din oraș, fiind ținuți în izolare cea mai mare parte a timpului. În puținele rânduri când fusese în oraș, Roy fusese tratat cu ostilitate glacială și numai Dumnezeu îl mai putea ajuta pe puștiul murat care era prins de copiii din oraș în vreun loc pustiu. Din acest motiv, chiar și cei din comunitate aveau tendința de a rămâne retrași, și erau umiliți de unele segmente ale societății din oraș, cu toate că secta sporise impresionant în ultimii ani, aproape triplându-și numărul numai în ultima iarnă; existau acum filiale noi în câteva așezări din preajmă.

O femeie cu chipul tras l-a zărit pe Roy și l-a amenințat cu pumnul:
Ereticule! i-a strigat. Blasfemie!

Restul mulțimii a început să zumbăie aprobator, aidoma unei albine uriașe. Femeia a scuipat spre Roy, chipul strâmbându-i se și umerii strângându-i se cu violența efortului, deși probabil știuse că scuipatul nu putea ajunge până la el.

Blasfemie! a răcnit ea din nou.

Venele i se umflaseră ca niște funii pe gâtul costeliv.

Roy a revenit în casă, dar a continuat să privească dinapoia ferestrelor cu perdele. Înăuntru era aproape același vacarm ca afară; membrii comunității se adunaseră de dimineață în bucătărie și se certau, iar țipetele lor răzbăteau ușor prin pereții subțiri ai casei vechi. În cele din urmă, ușa glisantă a bucătăriei s-a deschis pocnind, și doamna Zeigler a ieșit în salon, însoțită de cei doi copii, de soțul ei, uscățiv și palid,

și urmată de alte două familii cu totul, vreo nouă persoane. Cei mai mulți purtau valize, iar câțiva aveau rucsacuri și boccele. Abner îi privea din pragul ușii; mânia îi se citea numai în albeața încheieturilor degetelor, încheștate pe tocuri.

– *Pleacă! atunci, a rostit el disprețuitor. Vă scuipăm dingurile noastre! Să nu îndrăzniți să vă ntoarceți! Să clătinat, cu glasul tremurându-i de ură. Mai bine fără voi, auziți? Mă auziți? Nu ne trebuie nevolnici și miopi.*

Doamna Zeigler n-a replicat, iar pașii ei n-au încetinit și nici n-au șovăit, dar fața ei ascuțită era brăzdată de lacrimi. Spre surprinderea lui Roy – deoarece avea reputație de hoască bătrână – s-a oprit lângă ușa verandei și l-a cuprins în brațe.

– *Vino cu noi!* a rostit ea și l-a strâns cu blândețe. Roy, *te rog, vino cu noi! Poți, să știi – îți vom găsi un loc, totul va fi bine...*

Băiatul n-a răspuns nimic, rezistând impulsului de a se desprinde se simțea stânjenit în brațele ei; fără să vrea, îi atinsese un ungher adormit al sufletului, pe care l crezuse zidit, în siguranță, cu ani în urmă și, peste o clipă, s-a simțit încolțit și speriat, fără să poată respira, de parcă se găsea în pericolul brusc de a se trezi dintr-un vis confortabil, într-o realitate mult mai teribilă și mai puțin atrăgătoare.

– *Vino cu noi,* a repetat doamna Zeigler, insistentă, dar Roy a clătinat încet din cap și s-a desprins. Atunci ești un prost și jumătate! a scrâșnit ea, brusc furioasă, cu glasul răsunându-i aspru și răstit, însă Roy a strâns din umeri și i-a zâmbit în felul său melancolic și spectral. Lua-te-ar..., a început ea, dar ochii i s-au umplut iarăși de lacrimi, și s-a întors și a părăsit casa, urmată de ceilalți.

Copiii în mare parte, murații erau izolați de copiii comunității, iar pe câțiva nu îi văzuse decât la masă l-au privit pe Roy cu ochii holbați, înspăimântați, când au trecut pe lângă el.

Abner îl privea pe Roy din capătul opus al odăii; era o căutătură aspră și provocatoare, dar în același timp disperată, și în clipa aceea bărbatul părea nesigur și, în mod straniu, vulnerabil. Roy i-a răspuns cu o privire senină, fără să clipească, și, după o vreme, Abner s-a destins și a părăsit camera, aplecându-se în lateral precum un clopot în bătaia vântului.

Afară, mulțimea reîncepuse să murmure, când grupul doamnei Zeigler a părăsit casa și ieși în drum. S-a discutat mult, s-au agitat brațe și s-au clătinat capete când cele două grupuri s-au întâlnit, s-a gesticulat din când în când spre casă. Gălăgia a crescut, apoi s-a stins treptat. În cele din urmă, doamna Zeigler și însoțitorii ei au pornit spre oraș, însoțiți de câțiva localnici. Mergeau abătuți pe mijlocul drumului prăfuit, târându-și valizele sărăcăcioase, și numai câțiva s-au uitat îndărăt.

Băiatul i-a privit până au dispărut din vedere, cu chipul calm și nemișcat, și a rămas cu ochii asupra drumului mult timp după ce acesta era pustiu.

Pela amiază a apărut un grup de reporteri, cu unul dintre vehiculele noi și masive cu metan, dintre cele care se întâlneau rareori la est de Omaha. S-au plimbat prin mulțimea de orășeni, oprindu-se ici și colo ca să facă fotografiile și să pună întrebări, apropiindu-se treptat de casă, și Roy i-a examinat de parcă ar fi fost niște unicorni, vestigii stranii dintr-un dispărut ciclu al creației. Cei mai mulți erau probabil de la State College sau din noua capitală a statului, Altoona – locuri unde începu seră să apară câteva ziare mici –, însă unul purta o brasardă care liden- tifica drept gazetar la un cotidian mare din Denver, și probabil că tot el contribuise cu banii pentru mașină. Era straniu să-ți se reamintească faptul că în țară continuau să existe regiuni... neschimbate, nici un alt loc din lume nu mai avea așa ceva... și nu bogate, cel puțin după vechile standarde de afluență... dar oricum, ducând-o mult mai bine decât aici. Toată partea vestică a țării – cam de la meridianul 95 până la 122 –, fu- sese neatinsă de inundații, și cu toate că suferise din plin în urma prăbușirii economiei naționale și a mișcărilor sociale ce urmaseră, cel puțin baza lor industrială rămăsese intactă. Denver – unul dintre puținele mari orașe americane aflate la o altitudine suficientă pentru a nu fi fost afectat – era noua capitală și, chiar dacă era mai săracă și mai dură, se dezvoltase și era mai ocupată ca oricând.

Abner a ieșit ca să-i aducă pe reporteri în casă și să-i îndepărteze de necredincioși, și după câteva momente Roy i-a putut auzi glasul

răsunând ca orga unei biserici. Când ziaristii au intrat, băiatul îi aștepta deja la masa din sufragerie, flancat de Raymond și Aaron.

L. au fotografiat stând și privindu-i calm, și l. au fotografiat când a refuzat politicos să răspundă la orice întrebări, apoi Aaron i. a întins hârtiile pregătite din timp și el le a semnat și a repetat formulările legale pe care i. le spusese tot Aaron, iar gazetarii l. au fotografiat din nou. Apoi nereușind să mai obțină nimic de la ei, și ușor stânjeniți de impresivitatea băiatului și de privirea sa îndepărtată – au plecat.

După alte câteva minute, de parcă totul luase sfârșit, de parcă plecarea reporterilor golise de orice semnificație posibilă tot ce s. ar mai fi putut întâmpla, cea mai mare parte a celor de peste drum s. a împrăștiat, lăsând în urmă doar una sau două persoane, rămase să aștepte tăcute aidoma unor vulturi, pe drumul redevenit pustiu.

Prânzul a fost tăcut. Roy a mâncat cu poftă, servindu-se de câte două ori din fiecare fel de mâncare, iar doamna Crammer era veselă ca întotdeauna, dar toți ceilalți erau tăcuți, și chiar Abner părea zguduit de schisma care i. despărțise Comunitatea. După masă, s. a sculat și a început să se roage cu glas tare. Toți au rămas resemnați în jurul mesei, cu capetele pe jumătate plecate, unii ascultând, alții nu. Abner își ridicase brațele către grinzile masive și înnegrite ale tavanului, și transpirația îi curgea pe față, când Peter a intrat grăbit și s. a oprit șovăitor în prag, încercând să i. atragă atenția. Când a devenit clar că Abner avea să continue să ignore, Peter a strâns din umeri și a rostit cu voce seacă, dar puternică:

Abner, a venit șeriful!

Bărbatul s. a oprit. A scos un mârâit, un sunet răgușit și obosit, așa cum ar face un urs când, deja împins dincolo de limitele îndurării, cineva îl împunge cu o lance. A coborât lent brațele și a rămas nemișcat câteva momente, apoi s. a cutremurat, părând că o face pentru a reveni la viață. A privit întrebător și, aproape limpede, solicitator – spre Roy, apoi și a îndreptat umerii și a părăsit odaia.

L. au primit pe șerif în salon. Raymond, Aaron și doamna Crammer așezați în vechile fotolii uzate, Roy ghemuit pe scaunul rotativ al unui

pian care nu mai funcționa, iar Abner puțin mai în față, cu mâinile la spate și cizmele înfipite teameinic pe scândurile din stejar ale podelei, de parcă s ar fi găsit pe puntea unei corăbii care înainta prin furtună. Șeriful Sam Braddock i a privit pe toți – întârziind o clipă asupra lui Roy –, apoi i a ignorat, adresându i se lui Abner, ca și cum ar fi fost singuri în cameră:

'nă ziua, Abner, a rostit el.

'nă ziua, Sam, a răspuns bărbatul. Bănuiesc că n ai venit până aici doar ca să mă saluți.

Braddock a scos un mormăit. Era un individ scund, masiv, cu chip obosit și păr scurt. Uniforma îi era veche, peticită și lustruită pe alocuri, dar curată, iar revolverul uriaș de la sold părea uzat, totuși util. Învrtea mereu între degete pălăria lui veche și lipsită de formă; în mod evident, era stânjenit, dar în același timp hotărât și în cele din urmă vorbi.

– Abner, chestia e c-am venit să te conving să renunți la prostia asta.

Chiar așa? a făcut Abner.

– O să facem ce vrem..., a izbucnit Raymond cu glas ascuțit, dar Abner i-a făcut semn să tacă.

Braddock l a privit fără chef, după care a revenit cu atenția către Abner, încruntându se.

– N o voi permite, a zis el cu un ton mult mai aspru. Nu vrem chestii d astea pe aici.

Abner a tăcut.

– Nu poți face nimic, șerifule, a vorbit Aaron puțin cam înfierbântat, totuși controlându și perfect vocea melodioasă. Totul este absolut legal, de la un cap la alt ul.

– Păi, a început Braddock, nu prea știi...

– Eu știu, șerifule, a continuat calm Aaron. Ca biserică recunoscută și legal autorizată, legea ne apără până la capăt. Există suficiente precedente, cele mai multe de dată recentă, cu decizii de referință în ultimul an: Carlton împotriva Statului Vermont, Trenholm împotriva Statului West Virginia, Biserica Sufletelor împotriva Statului New York. Chiar anul trecut a fost un caz în Tylersville. Ajunge doar Actul Liberei Credențe.

Braddock a oftat recunoscând tacit că știa adevărul spuselor celui
lalt – poate că sperase să i păcălească.

– „Congresul Potopului” din ‘93, a zis el cu dispreț amar. Erau atât de
speriați și trângăneau întruna despre Judecata de Apoi, că i ați fi putut
face să nghită orice prostie. Asta i o lege greșită, o lege...

– Oricum ar fi, șerifule, n ai nicio autoritate...

Brusc, Abner a început să vorbească, în mod deliberat lent și apăsător,
visător, aproape în transă, ignorând conversația pe care o întrerupea
și într adevăr poate că nici n o ascultase.

– Bunicul meu a locuit chiar aici, la ferma asta, și tatăl *lui* la fel... știi,
Sam? *Ei* trăiau după vechile obiceiuri și au supraviețuit și au prosperat.
Străbunicul... lui nu i trebuia nimic din afară, nu trebuia să cumpere ni-
mic, decât poate cuie și chestii de astea, și le ar fi putut face și singur
dacă i ar fi trebuit. Tot ce aveau nevoie, tot ce mâncau sau purtau sau
foloseau provenea din pădure sau din ogoarele fermei ăsteia. *Noi* nu mai
știm să facem așa ceva. Am uitat vechile tradiții, ne am întors fețele
de la ele, și de aceea Potopul a venit asupra noastră ca o Judecată și ca
o năpastă, un purgatoriu, o triere. Vremurile Vechi s au întors și noi am
uitat *atât de multe*, încât suntem aproape neajutorați acum dacă n avem
un nenorocit de magazin universal pe stradă. Trebuie să revenim la ve-
chile căi, altfel vom dispărea de pe fața pământului și nu vom mai exista.

Transpira acum, privindul deschis pe Braddock, parcă încercând
numai prin puterea voinței să l oblige să i împărtășească viziunea:

– Dar este atât *de greu*, Sam... Trebuie să *ne străduim* să reînvățăm
tradițiile, trebuie să le reinventăm chiar în vreme ce avansăm, pas cu
pas...

– De unele lucruri ne putem lipsi, a observat sec Braddock.

– În Tylersville, ultima recolta a fost *dublă*. Gândește te ce ar putea
însemna asta pentru o țară așa săracă cum a fost..

Șeriful a clătinat din capul său grizonant și a ridicat un braț, ca un
agent de circulație.

– Îți spun, Abner, orașul n o s accepte... Trebuie să te anunț că unii
băieți s ar putea să decidă să ncalce legea în privința asta. A făcut

o pauză, după care a adăugat: Și în mod neoficial, desigur, s-ar putea să le dau o mână de ajutor...

Doamna Crammer a început să râdă. Stătuse tăcută, ascultând, zâmbind voioasă la răstimpuri, și hohotele ei au fost un șoc în odaia ticsită de mobile, răgușite precum croncănitul unei ciorii.

– N-o să faci *nimic*, Sam Braddock, a vorbit ea binedispusă. Nici tu, și nici altcineva. Mai mult de jumătate din ținut e deja de partea noastră; aproape toți din fermă, dar și destui din oraș.

A zâmbit, dar ochii îi erau mici și duri:

– Nu uita – noi *știm* unde locuiești tu, Sam Braddock. Mai știm și unde locuiește sora ta, și copiii ei, în Framington...

– Ameninți un om al legii? a făcut Braddock, dar glasul i-a sunat stins, iar fața, atunci când și-a ferit o, privind podeaua, părea îmbătrânită și bolnavă.

Doamna Crammer a râs iarăși, apoi s-a făcut liniște.

Șeriful a rămas cu chipul întors câteva clipe, după care și-a pus pălăria, îndesând o hotărât pe cap, iar când a ridicat ochii, i-a ignorat de liberat pe membrii Comunității și s-a adresat lui Roy:

– Nu te obligă nimeni să rămâi cu oamenii aceștia, fiule. Și asta face parte din lege. Ajunge să spui un cuvânt și te-am scos imediat de aici.

A strâns din maxilare și a atins mânerul revolverului, parcă pentru a se încuraja:

– Ei nu ne pot opri. Ce zici?

– Nu, mulțumesc, a răspuns încet Roy. O să rămân.

În noaptea aceea, în vreme ce Abner își frângea mâinile și se ruga cu glas tare, Roy a moțait în fața focului din salon, indiferent, trezindu-se și urmărind umbra gesticulând a lui Abner pe care lumina flăcărilor o proiecta pe pereții albi. Băiatul știa că în vinul pe care i-l dăduseră fusese ceva, poate Quaalude¹ păstrate de cineva, dar el n-avea nevoie de așa ceva. Abner continua să-l îmboldească să lase Pacea Domnului să-i umple

¹ Quaalude – Methaqualone, produs sintetizat pentru prima dată în 1951, în India. Folosit în anii '70 ca antidepresiv, cu efecte similare barbituricelor (n. red.).

inima, dar nu-i trebuia nici asta. N-avea nevoie de nimic. Se simțea calm, stăpân pe sine și îndepărtat, lipsit de orice legătură cu tot ce se petrecea în jurul lui, de parcă ar fi privit lumea prin capătul greșit al unui telescop, simțind doar un vag interes științific față de figurinele care se învârteau de colo colo... Așa cum ai privi la televizor cu sonorul oprit. Dacă aceasta era Pacea Domnului, atunci pogorâse asupra lui cu luni în urmă, în timpul iernii teribile, când muncise câte douăsprezece ore pe zi ca să încarce piatră pentru fundații, în viscol, în vântul mușcător, în vreme ce ei toți, atât murații cât și membrii Comunității, fuseseră gata să moară de foame. Cam în același timp când veștile despre cele petrecute în Tylersville începuseră să se scurgă dinspre biserica mamă a Comunității, cam în aceeași perioadă când Abner, care până atunci ignorase complet înrudirea lor, începuse să i vorbească serile, despre obiceiurile de pe timpuri...

Deși poate că marile geruri începuseră chiar mai devreme, în prima zi a noii luni, pe când goneau peste scufundatul Brigantine, cu apa până la jumătatea roților Toyotei, și-l auzise pe Toby lătrând disperat undeva înapoia lor... în ziua aceea murise tatăl lui, în urma unui infarct, lupându-se să i suie pe o navă supraîncărcată care avea să-i ducă în „siguranța” continentalului New Jersey. Mama lui murise după câteva luni, în una dintre taberele pentru refugiați, denumite „Potopiții”, care împânziseră noile coaste. Pur și simplu, cedase; se așezase în noroi, își lăsase fruntea pe genunchi, închisese ochii și murise. Pur și simplu... Roy văzuse fenomenul de nenumărate ori în Potopiți, locuri atât de oribile încât până și viața la ferma lui Abner, cu pustietatea ei dickensiană și rațiile zgârcite, păruse și era – o schimbare clară în mai bine. Era ciudat și nelalocul lui, iar uneori îl deranja puțin, însă rareori se mai gândea la părinții săi – părea că mintea i se închidea de câte ori ajungea la amintirile respective. Nici măcar nu plânsese după ei, dar ajungea să închidă ochii și-i putea vedea pe Toby, sau pe motanul lui, Basil, alergând spre el și mieunând, cu coada dreaptă ca bățul unui steag, și durerea i se înălța în gâtlee ca o fiere neagră.

Era încă întuneric când au părăsit ferma. Roy, Abner și Aaron mergeau împreună. Aaron purta un covor mare și zdrențaros. Hank și Raymond erau mai în față, cu carabine, în caz că aveau necazuri, dar ultimii gură cască fuseseră alungați de frig cu ore în urmă și drumul era pus-tiu, o dâră neclară de cărbune prin negurile ce începeau să se lumineze. Nu vorbea nimeni și nu se auzea decât scrâșnetul cizmelor. Era frig și în dimineața aceea, iar asfaltul ardea tălpile desculțe ale băiatului care înainta cu stoicism, ignorând mușcăturile pietricelelor. Răsuflarea lor înălța norișori de abur pe fundalul stelelor ce păleau. Câmpurile se întindeau întunecate și lipsite de formă în jur, de ambele părți ale drumului, și o dată au auzit foșnetul unui animal nevăzut care fugea de ei. Ceața plutea lent, întâmpinându-i, trimițând degete de argint sclipitor ca să le cuprindă picioarele.

Cerul se lumina înspre est, unde oceanul dormea înapoia munților. Roy își putea imagina oceanul urcând întruna, până își găsea, răbdător, drumul pe lângă poalele dealurilor și se revărsa în podișul dinapoia lor, avansând mereu, aidoma ceții, lățindu-se într-o oglindă pasivă de apă care înghițea treptat orașul, ferma, ogoarele, rămânând doar crengile din vârful copacilor, ridicate ca brațele solicitatoare ale unor înecați, apoi și ele aveau să lunece, lent și în tăcere, sub apă...

O pasăre țipa, undeva în beznă, iar ei mergeau pe câmp, îndepărtându-se de drum, cu noroiul rece lipindu-li-se de picioare și tulpinile uscate ale spicelor trosnind în jurul lor. În curând trebuia însămânțat grâul de primăvară, apoi porumbul...

S-au oprit. Vântul ofta în zori, murmurând printre buzele naturii. Nici unul dintre ei nu vorbise până atunci. Apoi mai multe mâini l-au ajutat să-și scoată halatul vechi de baie pe care l-purta... Înainte de a părăsi casa, băiatul fusese îmbăiat și uns cu ulei vâscos și înmiresmat, iar doamna Reardon, folosind o forfecuță de argint, îi tăiasse câte o șuviță de păr pentru fiecare membru al Comunității.

Brusc, a rămas gol și a fost zorit să înainteze iarăși, împiedicându-se nesigur.

Făcuseră un cerc larg de torțe, flăcările pârlind și scuipând amenințător în lumina slabă a zorilor, iar în centrul cercului săpaseră o groapă.

Roy s-a așezat în groapă și a simțit atingerea noroiului rece pe pielea spatelui și a feselor, a simțit cum lutul i se lipește de părul de pe ceafă. Noroiul plescăia ușor când își mișca brațele și picioarele, ca să se aranjeze, apoi s-a relaxat și a rămas nemișcat. Briza dimineții era rece și el s-a înfiorat în noroi, simțindu-l ca o mână uriașă, strângându-se în jurul lui, trăgându-l în jos ca un clește rece și puternic...

S-au adunat în jurul său și, de jos, i s-au părut înalți de kilometri. Fețele le erau dure și tăioase, brăzdate de linii și umbre care îi făceau să pară desprinși din vechi basoreliefuri în lemn. Abner s-a aplecat să scoțoească prin geantă, apropiindu-și, pentru o clipă, fața aspră de Roy, iar când s-a ridicat, ținea în mână cuțitul mare de vânătoare.

A început să vorbească, mârâind cuvintele cu glas tare, ascuțit, dar Roy nu-l mai asculta. A privit calm cum Abner a înălțat cuțitul sus în aer, apoi a întors capul și s-a uitat spre răsărit, de parcă ar fi putut zări, cumva, dincolo de kilometri de stânci, ogoare și păduri până la oceanul care aștepta înapoia munților...

„Asta ajunge oare?” s-a întrebat Roy, detașat, ignorând uriașele siluete de sperietori care se bălăngăneau, apropiindu-se deasupra lui, și străduindu-se să privească spre est, acolo unde trăia Entitatea... vorbindu-i acum doar Entității oceanului, uriașei zeități nemiloase, târguindu-se cu ea plin de speranțe, viclean, ca o preocupare, oferindu-i darul minunat de bogat și roșu al morții sale. „Asta ajunge? Ești mulțumită?”

O să te oprești acum?

Gardner Dozois, *The Peacemaker*, 1983
Traducere din limba engleză Mihai Dan Pavelescu

smulge-ți inima,
copile!

ștefana czeller

**Boala neagră săpase adânc în carnea lor,
dar îi supraviețuiseră și se tocmeau abitir pentru
zdrențe, spirt, legume pipernicite sau șobolani.**

– CARNE PROASPĂTĂĂĂ! IEFTINĂ ȘI BUUNĂ!

Urletele vânzătoarelor îi străpungeau timpanele lui Nat ca niște sfredele rotite la viteza maximă. În orice altă zi, le ar fi strecurat pentru asta câteva înjurături zemoase, poate despărțite de un jet de scuipat. Azi însă, n-avea timp pentru ele. Și a cui vină era? A ei, clar! Dormise cu un ceas prea mult. Gongul suna pentru a doua oară, iar ea mai avea de străbătut jumătate din alee. Așa că Nat alerga din răspuțeri, fără să ia în seamă gheara care i scurma în piept și nici izbiturile ritmice ale ciocanului, învinețindu-i coapsa stângă. Din când în când, își atingea cuțitul legat în dreapta, peste cămașă. Trebuia să prindă ultimul gong! Pur și simplu, trebuia.

Când le depăși cu un gâfâit, văzu rânjetele știrbe ale vânzătoarelor. Sigur, ele își primiseră talonul verde! Păstrându-și suflul pentru fugă, Nat ridică doar degetul spre ele și le ignoră înjurăturile. Oricum, mușteriii încă nu se înghesuiau la țarcuri.

Nat ajunsese la cușca paznicului chiar în clipa în care întindea mâna spre bătă, ca să sune gongul. Bărbatul se uită fix la ea, mestecând leneș dintr-un fir de iarbă, iar inima lui Nat începu să bată mai tare. Paznicilor le plăcea să se distreze pe seama piețarilor, că doar nu se puteau lega de gorilele spilcuiților! Iar Buză era cel mai afurisit. Și, de data asta, nici nu trebuia să se forțeze, ticălosul. Dacă lovea gongul, Nat pierdea ziua. Și nu și putea permite asta tocmai când Chioru o lăsase să se descurce singură. Își luă un aer milog.

– Îți rămân datoare...

Buză rămase nemișcat o clipă atât de lungă, încât Nat simți că i se scurge sufletul, ca sângele dintr-un gătlej proaspăt tăiat.

– Ți-o trag la amiază? spuse Buză.

Nat își compuse un rânjet larg.

Sigur! murmură. Ești meseriaș...

Buză putea înțelege lauda cum îl ducea capul. Dinții lui se dezveliră hoțeste:

Să știi că da!

Talonul, te rog?

Cu o încetineală chinuitoare, palma stângă a lui Buză alunecă în buzunarul vestei de piele. Ieși de acolo cu o bucată de plastic, iar Nat își permise un surâs de ușurare când o înhăță. Imediat, Buză izbi gongul. Sunetul înconjură tarabele și țarcurile, iar capetele negustorilor se înălțară, ca unul, spre foișor. Ca în nouă dimineți din zece, toți văzură doar un paznic. Zdrahonul își mișcă încet, de la stânga la dreapta, pușca, iar Nat simți un fior pe șira spinării. Doar paznicii purtau puști sau pistoale, iar gura lumii spunea chiar că Mihu, stăpânul lor, avea aruncătoare de flăcări. Și putea ieși din mahala, fără permis special. Nat nici măcar nu și putea închipui ce însemna asta. Pe de altă parte, unde naiba ar fi putut ea să se ducă?

Cu pas măsurat, Nat se întoarse la pătratul ei. Scăpase ca prin urechile acului. Își îngădui un mic suspin cât pregăti cu gesturi măsurate cuțitul, furtunul, găleata și cârpele. Până la urmă, avea noroc. Dacă Sorina sau Brățara ar fi vândut deja ceva... Dar negustoresele își păstrau aerul de nemulțumire flămândă.

Puiandri fragezi să vă dăăăm! strigă ascuțit Sorina. Frageezi!

Slăbănogii pe care îi vindea numai fragezi nu erau, dar probabil că aveau gust mai bun decât șobolanii. Nat se strâmbă când mațele îi ghiorțăiră și începu să ascută mecanic cuțitul. Hârșcăitul o făcu pe Sorina să o privească dușmănos.

Chioru te a lăsat singură? mormăi Sorina. S a tâmpit?

Nat îi arată din reflex pumnul strâns:

– Hai sictir, hoășco! Mă descurc.

În sinea ei, Nat nu era chiar așa de sigură. Golire de sânge și tranșare? Da, cu asta se descurca și prin somn! Dar prima lovitură? Dacă greșea, dacă puiandru nupicalat, încă respirând totuși? Dacă murea sau începea să fugă bezmetic prin țarc? Mihu ar fi aflat imediat. Mihu știa tot ce

mișcă, iar pedepsele lui erau necruțătoare. Plus că și aștepta, peste două zile, tainul. Și era mai bine să te lași înțepată cu burta plină, nu?

În fine, primii clienți începeau să mișune printre tarabe.

Duuulci puiaandri să vă dăm! hârâi automat Sorina. Duulci!

Nat își lăsă privirea să se plimbe peste obișnuiții pieței. Boala neagră săpase adânc în carnea lor, dar îi supraviețuiseră și se tocmeau abitir pentru zdrențe, spirt, legume pipernicite sau șobolani. N-aveau ei nici gologani, nici permis de trufandale! Că doar asta erau puiaandrii chiar și pentru spilcuiți, nu? Iar Mihu avea grijă să fie marfă pe bune, nu copilandri bolânziți de părinți. Îi recunoștea pe ăia dintr-o privire! Mulți negustori îl urau pe Mihu, și mai mulți îl invidiau. Toți știau însă că să te pui cu el ar fi fost ultima nebunie din viața ta de fraier.

Un puiaandru fată începu să plângă, veșnicul muget fără cuvinte. Ca de obicei, Nat se prefăcu că nu l-aude.

Gata! spuse Sorina și lovi cu bățul printre gratiile țarcului.

Plânsetul încetă și Nat surâse strâmb când simți mirosul de urină proaspătă. Puiaandru făcuse iarăși pe el. Nat respiră adânc, închise ochii și lăsă soarele să i scalde fața.

Ei, ce zici? strigă Sorina. Vrei?

Nat clipi iute. O gorilă se uita fix la puiaandru plângăcios. Dar chiar era gorilă? Nat nu l mai văzuse pe bărbatul acela blond, cu obișnuita geantă în spate, dar fără pistoale, fără mănuși și fără mască. Nat se holbă la el, lăsând la o parte socotelile. Și să i fi pus cineva un pistol la tâmplă și nu și ar fi putut desprinde privirea. Fără mască? Unde se mai auzise așa ceva? Tipul îi surâse scurt lui Nat, apoi se întoarse spre Sorina:

– Nu te ambala, mamaie!

Avea un glas care nu te hârșcăia ca o gheară pe spinare, ci curgea melodios.

Ai gusturi bune, baștane! spuse Sorina. Carne duuulce, multă... Poți să i o și tragi. Are vârsta potrivită, n-a fost atinsă. E curată...

Privirea tipului se întunecă periculos:

– Știu și eu, zise însă blând. Am avut plângeri privind calitatea produselor.

- Ce plângeri? bolborosi Sorina. E marf-a ntâia!
- Cât?
- Cinci bidoane.
- Ai înnebunit?
- Uită-te la ea! Merită.

Nat fu cea care se întoarse întâi spre cușcă. Buzele puiandruului tremurau, ca și cum cuvintele s-ar fi îmbulzit să iasă de pe ele. Și, deodată, un glas răsună neclar în mintea lui Nat. Aju... Nat se scutură neîncrezătoare, atrăgând privirea concentrată a gorilei. La ce se uita? La o măce lăreasă care o lua razna, își răspunse. Puiandrii nu gândeau! Puiandrii erau mai proști ca animalele. Și ea ce făcea? Dormise prea mult, se agitase prea tare îngropându-l pe Chioru. Crezuse că va rupe gura târgului în prima ei zi pe cont propriu. Uitase că speranța era doar o curvă. Așa crăpase atâta lume, sperând că *otorițărilor* le păsa de *citățeni*. Dar ele doar ridicaseră zidul și așteptaseră. Maria murise în prima lună. Nu din cauza bolii, ci a incendiilor. Nat, firește, nu și amintea nimic. În fond, împlinise doar câteva luni când Chioru o luase de pe trupul mamei.

Nat tresări, dându-și seama că uitase de târguială. Sorina și cum-părătorul scupau în palmă, pecetluind târgul. Bărbatul scoase rucsacul și îl întinse negustoresei. Sorina îl verifică, rânji și deschise ușa cuștii. Fata încercă să se ferească, dar Sorina o prinse de gât cu lațul și o trase afară. Ca să nu mai asculte strigătele guturale ale puiandruului, Nat își privi podul palmei drepte. Purta semnul Chiorului. Ce mai urlase când i-l arsese în piele! Vocea Chiorului îi răsună în minte, ca atunci. *Te doare? Nu țipa! Slăbiciunea te omoară. Amintește-ți asta când vei simți milă pentru vreun puiandru. Mila-i tot slăbiciune.* Vorbea frumos, Chioru. Și n-o mai putea nici lovi, nici ajuta. Nat îl trase de mânecă pe bărbat:

Ce zici, ți-o tai pe loc?

Tipul o privi de sus, uluit:

Tu ești măcelarul?

Deși trebuia să se poarte frumos, Nat nu și putu opri bășcălia:

- Pen' ce credeai că port cuțitoiul? Să mi fac manichiura?

Bărbatul se uită lung la ea:

Nu ești cam tânără?

Am cînșpe ani, spuse apăsător Nat. Și de la cinci lucrez pentru Chioru. Nat mă cheamă. Știi ce? Dacă vrei, te ajut și s o cari pîn' la zid.

El se mai codi puțin:

Bine, Nat, zise în cele din urmă. Eu sunt Pavel. Și, deocamdată, nu plec din mahala. Stau la Mihu. Hai să ducem... puiandrul la mine!

Cu asta, chiar că i luă lui Nat piuitul. Cineva atât de important cât să ospețească la Mihu își putea permite un tarif *exorbitant*. Până la urmă, poate speranța nu era doar o curvă! Tropăi după Pavel spre partea din spate a pieței, apoi către poarta mică. Ieșiră la fostul bulevard, împărțit de intersecție în două lumi total opuse. De o parte, fiare contorsionate și ruginite care fuseseră *meșini*, fațade arse, mormane de beton, schelete încă prinse de felinare, pe care vîntul prăfos le făcea să descrie curbe sinistre. Dincolo de rond, clădiri rămase în picioare. Hogeacul lui Mihu era chiar proaspăt vîruit.

Casă, scumpă casă! suspină Pavel. Nu credeam că am să mă în torc aici.

Părea că vorbește singur. Nat îl lăasă în pace, meditănd asupra prețului. Ajunseseră la unul uriaș când își dădu seama că nebunul năvălea să intre cu puiandrul în hogeac.

Ei, n ai uitat nimic?

Pavel își șterse absent obrazii:

Ce?

N o pot tăia înăuntru. Tre' să mergem în spate. Acolo i loc de...

Nu vreau încă s o tai!

Nat îi surâse complice.

Gagiule, tu chiar vrei să i o tragi, nu?

Și dacă aș vrea?

Nat ridică din umeri:

Clientu' nostru, stăpînu' nostru. Da', dacă m ai adus aici degeaba, îmi datorezi jumate din preț.

Desigur. Cât ar fi prețul?

Nat se prefăcu doar că stă în cumpănă:

– Un baștan ca tine? Jumate din oase și toate măruntaiele.

Îi așteptă protestul, dar evidența o lovi brusc, odată cu surâsul rece din ochii lui.

Cam greu, dacă n am tăiat o, șopti Nat.

Gagiule, intri sau ce faci? se burzului paznicul burtos din ușă.

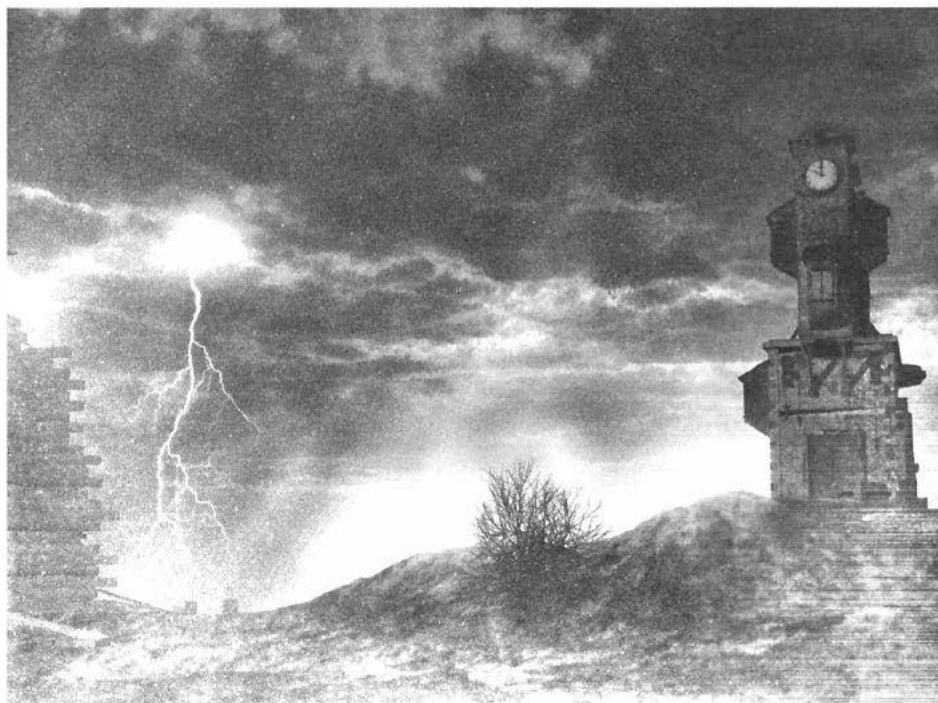
Pavel tresări:

Da, intrăm, cum să nu! Hai să terminăm discuția asta înăuntru.
Promit, nu rămâi în pagubă!

După o clipă, Nat aprobă din cap. Pătrunse ultima în hol, alunecând pe podeaua împărțită în pătrate albe și maro. Era prea cătrănită ca să caște gura la pereții lucioși, dintr un fel de piatră cu vinișoare, la teigheaua de lemn bine lustruit sau la ceasul încă ticăind deasupra ei.

– Sus, murmură Pavel.

Îl urmă pe scara largă, ciobită doar pe ici, pe colo, până la un coridor lat. Pavel descuie o ușă de pe dreapta și o lăsă să intre prima. Nat zări o fereastră cu sticla întreagă, un pat cu saltea și așternut aproape alb,

o masă, un scaun și un dulap. Pe masă se aflau un alt rucsac și două cutii voluminoase, roșii, cu capac.

Așa, zise Pavel. Să o luăm cu începutul!

Legă încheietura puiandrului de bara de fier a patului și îl împinse ferm, făcându-l să se întindă. Scoase din rucsac o sticlă și un pahar de plastic. Umplu paharul și îl ajută pe puiandru să bea. Imediat, trupul i se moleși, dar ochii nu i se închiseră.

Gagiule, spuse Nat, da' grăbit mai ești! Dacă nu vrei spectatori, eu zic să mi dai partea mea și să mă ușchesc.

Spectatori? întrebă Pavel. Te ocupi și de asta?

Să nu mi zici că ți se pare mai nasol să te uiți la o tăvăleală decât să tai puiandri!

Pavel se lăsă să cadă pe scaun și trase spre el o cutie.

Nu, presupun că nu, mormăi absent. Ar trebui să las iluziile la o parte.

Mișcă mânerul și scoase capacul cutiei. Dinăuntru, pe Nat o lovi o undă de răcoare. Pavel scoase un pachet și îl așeză pe masă, cu privirea pierdută dincolo de Nat. Nasul îi spuse lui Nat că se pregătea ceva *fino menal* înainte să vadă slănină. Instantaneu, începu să saliveze. Nu erau măruntaie, oase sau bucăți de mortăciune. Și mărimea hartanului...

E bine afumată, spuse Pavel. Nici n-are nevoie să stea în cutia frigorifică. O vrei?

O mai întreba? Cum să n-o vrea? Dar ce mai cerea în schimb?

Pentru asta, poți să mi-o și tragi de câteva ori, zise. Oricum, te ai distra mai bine cu mine decât cu puiandru. Mă învățat Chioru...

Palma lui Pavel zvâcni în sus, dar nu mișcarea aceea o amuți, ci disprețul din ochii lui.

Nu, mulțumesc, zise Pavel și împinse spre Nat carnea. Te chem când am nevoie de serviciile tale. De măcelar.

Nat se înfurie întâi, dar apoi decise că nu-i păsa dacă tipul se uita de sus la ea.

Cum vrei, gagiule, șopti, și și desfăcu repede cămașa. Nu te holba atunci!

Traista îi era prinsă în jurul sânilor, ca un fel de corsit. Un ajutor de măcelar stârnea mai mult respect dacă nu-și flutura țâțele pe sub nasul clienților. Totuși, azi trebuia să facă o excepție. Doar nu era să se plimbe, ca proasta, cu slănina în mână! Fluierând, Nat despături traista. Privirea lui Pavel se furișă cam fără voie spre sânii ei, deodată eliberați și rămase lipiți de adâncitura dintre ei. Chiar și când se încheie la loc, Pavel continuă să se holbeze la ea.

Banul, de unde l ai?

Nu i treaba ta, baștane! răspunse Nat și dădu să plece.

Pavel o prinse iute de braț.

De unde l ai? repetă răgușit. Ce scrie pe spatele lui?

Nimic. Dă mi drumul!

Arată mi !

– Dă mi drumul, am zis!

Pavel însă o smuci spre el și o prinse într un fel de îmbrățișare. Gâfâind, începu să tragă de cămașa ei, ca să i dezvelească pieptul. Mâna dreaptă a lui Nat se duse la cuțit, dar se opri înainte să l scoată. Dacă ar fi rănit un oaspete, Mihu ar fi jupuit o de vie!

Ce ți pasă? scânci. Nu ți o dau!

Arată mi l, te rog!

Nat ezită o clipă și-și desfăcu singură cămașa. Întoarse banul prins cu sfoară, pentru ca Pavel să vadă cele câteva cuvinte gravate.

De la Boo Boo, citi încet Pavel. O, Doamne!

Îi dădu drumul deodată, ca și cum pielea ei l ar fi ars. Dacă nu s-ar fi proptit cu șalele de masă, Nat ar fi căzut pe podea.

De unde l ai furat? întrebă Pavel. De pe un schelet?

Eu nu fur, bulangiule. Muncesc cinstit!

Vinzi moarte, asta faci!

Iar voi cumpărați! Banul e al meu. De la mama.

Pavel își acoperi deodată fața cu palmele. Nat făcu prudentă câțiva pași înapoi, dar vocea lui, din nou rece, o țintui:

Îmi pare rău dacă te am supărat. Mi am pierdut cumpățul. Nu o să se mai repete.

Poți să-ți bagi undeva părerea aia de rău! Și acu' am fost politi-coasă, fiindcă mai avem afaceri.

Desigur, ai dreptate. Vrei să-mi dai un pumn? Alege, nas ori stomac. Meriți o reparație.

Nat îl fixă neîncrezătoare. În mahala nimeni nu se oferea să fie bătut. Maiales când ar fi avut pentru ce.

Te ții de glume, gagiule?

– Nu. Apoi am să te mai rog ceva.

Altceva? Da' știu c-ai tupeu, baștane! Ce?

Să mi dai un fir de păr.

Chiar că ești dus cu pluta.

Să nțeleg că nu vrei? Sau doar te tocmești..

Cu o ridicare din umeri, Nat își smulse un fir de păr de deasupra frunții.

Ține!

Când Pavel se întinse după el, îl izbi cu genunchiul în vîntre. Bărbatul gemu gros și căzu pe podea, dar pumnul stîng îi rămase strâns în jurul firului de păr.

Vino diseară! horcăi.

De ce nu? rânji Nat și deschise ușa.

Abia când ieși din clădire și văzu cât de sus ajunsese soarele, Nat își aminti de înțelegerea cu Buză.

La dracu! spuse și o luă la goană. Am întârziat...

De Buză se ciocni în cercul interior al pieței. Încrunțat, paznicul o înșfăcă de păr și o scutură ca pe o păpușă stricată.

Bă, ce ți-am zis? se răsti. Mă iei de fraier?

Am avut un...

Palma lui țâșni deodată, lovind-o peste gură. Nat simți gustul sângelui și icni încetișor.

Crezi că mi pasă? întrebă Buză. Târfă proastă!

Deși buzele i se umflaseră instantaneu și îi pulsau, Nat reuși să-și smulgă un surâs cât de cât îmbietor.

– Hai, mă! murmură. Sunt aici, gata.

Sperase că o să o ducă în gheretă, doar știa că nu îi place să fie luată printre tarabe. Dar paznicului nu îi mai ardea acum de rușinea ei. O împinse spre prima masă șchioapă și o măsură pofticios.

Ia te uită, șopti Buză, ți ai scos țâțele la plimbare!

Cu o singură mișcare antrenată, o dezveli până la brâu. Nat nu încercă să protesteze, deși de acum toți piețarii se holbau, în vreme ce Buză se juca tacticos cu sânii ei.

– Așa, târfuliță! zise Buză.

O întoarse, o îndoi peste masă, îi coborî pantalonii și intră în ea. Nat scoase un icnet scurt și se lăsă în voia lui. Nu o durea, dar nici nu-i făcea cine știe ce plăcere. Abia dacă începea să i se iuțească ritmul respirației, când Buză explodează în ea. Paznicul oftă a satisfacție și o plesni peste fesa stângă înainte să se îndepărteze de masă.

Ce mai stai? Îmbracă-te și valea! Mihu îi șucărit.

Nat își aranjă repede boarfele.

Zău? De ce?

Buză ridică din umeri.

– Cine-l știe? Noi facem doar ce ne spune. Într-un ceas, punem lacăt pe piață. Hai, întinde-o, poate apuci ceva la spartul târgului!

Nu era un sfat prost, dar nici Nat, nici vânzătoarele de puiandri nu mai prinseră suflet de cumpărător. Când gongul sună, Nat se oploși însă destul de liniștită în vizuina din fostul punct termic. O blindase bine Chioru, se simțea în siguranță și fără el. Nu destul cât să gătească în miezul zilei, totuși. Așa că mănca puțină slănină și ascunse restul în *șiiif*, cum îi spunea Chioru cutiei dintre șerpăria de țevi și perete. Cu burta plină, Nat trase un pui de somn, iar când seara își aruncă mantaua împuțită peste mahala, era vioaie ca o vrabie și pregătită să și vâre nasul în hogeacul lui Mihu. În fond, cine știa cât avea să țină pauza?

La intrare nu era picior de paznic, dar Nat nu își bătu capul cu asta. Se strecură înăuntru cu pas de pisică și urcă repede scările. Abia la etaj se întrebă dacă nu făcea o greșală. Poate Pavel se dusesese cu pâra la Mihu. Îl lovise totuși rău. Se lipi de perete și privi, codindu-se pentru prima oară, spre ușa lui. Era întredeschisă, iar dinăuntru ieșea o fâșie

tremurătoare de lumină. Tiptil, Nat se apropie. Era gata să privească prin crăpătură când auzi un glas cu inflexiuni poruncitoare.

Ce ai avut în cap, Pavele, să te plimbi prin piață fără mască?

Știm amândoi că n-aveam nevoie de ea. Iar acum îți spun că fata asta nu e un animal.

Scutește mă!

Măcar unii dintre ei au...

Ascultă, doctore, v-am făcut treburile murdare când erați cu toții în rahat. Încă vi le fac. Comerțul meu are aprobare. Dacă spun că sînt doar animale, asta sunt!

Dumnezeule, ai știut! De la început ai știut... și nu îți pasă!

Nu mai mult decât le-a păsat celor de sus de toți cei de aici. Și să nu crezi că sînt singurul care știe că unii dintre ei au capacități telepatice.

Nat bănuia cine vorbește așa. Cu răsuflarea tăiată, mai înaintă un pas și reuși să arunce un ochi prin crăpătură. Recunosc silueta ațoasă a lui Miha și i se răciră degetele. Trebuia să o întindă de acolo! Făcu un pas prudent înapoi, dar călcâiul i se prinse într-o crăpătură și Nat se prăbuși pe spate. Dosul i se izbi de piatră, iar brațul drept i se înfipse cu un pocnet în tocul ușii. Parcă un fier înroșit îi trecu prin încheietură și Nat țipă, învinsă de durere. Tremurând asudată, încercă să se târască înapoi printre umbre, dar știa că era prea târziu. Ușa se deschise larg și Miha apără în prag. Ochii lui albaștri o țintuiră neîndurător, în vreme ce o ridica de ceafă, ca pe o pisică.

Cine dracu' mai ești și tu? se răsti.

Măcelăreasa, șopti Nat înainte să leșine.

Când își reveni, era așezată pe scaun, iar brațul drept îi fusese bandajat. Așezat în colț, pe podea, cu blazaruptă la piept, Pavel respira greu. Avea o vânătaie proaspătă pe obrazul stâng, un firicel de sânge i se scurgea din buza de jos și un altul din nas. Un licăr de nebunie îi apăruse în privirea care se tot întorcea spre patul gol, dar Nat numai grija lui sau a puiandrului dispărut n-o avea. Oricum, bănuia ce i se întâmplase. Așternutul era pătat cu sânge. Destul sânge cât pentru o sacrificare.

Cuțitul ei rămăsese în mijlocul patului, cu lama încă umedă. Măcar ci neva îl folosisese azi. Mihu? Nu, mâinile lui erau mereu curate.

Nat a făcut ochi, auzi din spate glasul lui Buză. S o amețesc doar sau să-i rup gâtul?

Nat respiră adânc și-și limpezi, în fine, privirea. Se mișcă doar puțin și realizează că durerea din braț nu mai era înfiorătoare, deși îl vedea umflat. Își fixă ochii pe singurul om din încăperea care conta.

Nu încă, spuse Mihi. Ce cauți aici, fato?

Eu am chemat-o, interveni cu voce ștearsă Pavel. Colonele, trebuie să știi ceva. Azi am...

Când am să vreau să-ți aud glasul, am să-ți dau de știre. Până atunci, taci dracului! îl întrerupse Mihi și privirea lui aspră se întoarse la Nat. Ce cauți aici?

El m-a chemat, repetă Nat. Avea un puiandru de tăiat, da' cre' că nu mai...

– Mda, am rezolvat o! Oricum, erai nefolositoare cumâna aia. Unde-i Chioru?

A murit ieri.

Mihu se încruntă.

Și nu m-ai anunțat? De ce?

Mă descurc și fără el! Am vrut să lucrez câteva zile înainte, ca să știu că n ai motiv să-mi iei dugheana.

Și bine ți a mai ieșit!

– Am să-mi fac treaba cu stânga. Pot, zău!

– Am hotărât, așa că gura! Ai pierdut locul.

Știa că nu-l poate convinge. Când lua o decizie, Mihi mergea înainte ca o tancă. Dacă îl pisa, o omora. Dar nu era oare deja moartă?

– Ce mă fac? Unde mă duc?

Mihu râse scurt.

– Știi ce? Sunt generos azi. E-un post liber la bordel. Vino dimineață la o probă! Sau îți poți încerca norocul în stradă. Fără analgezicele mele.

Nat nu mai auzise cuvântul, dar bănuia ce însemna. *Analgezicile* opreau durerea. Plecă privirea. Nu prea avea de ales.

– Am să vin, mulțumesc, șopti.

Nu face asta! izbucni Pavel. E doar un copil. Nu-ți ajung ororile? Sângele de pe mâinile tale?

Mihu clătină din cap.

De pe mâinile *noastre*, doctore. Amândoi am fost vinovați pentru scurgerea din laborator. Amândoi am plătit prețul, cu planul carantinei. Și când să l punem în practică? Eu am rămas aici, tu ai plecat! Ei bine, planul funcționează foarte bine. Nu doar că infecția a fost stăvilită, dar am obținut serul, cheia superomului. Singurii din lume! Crezi că va renunța cineva la asta pentru câțiva copii debili? Nici măcar părinții lor nu-i consideră altceva decât puiandri, animale! Sunt bucuroși că au ceva de vândut și o gură în minus de hrănit. Și uită te la târfulița asta! S a rugat s o las să i omoare. E gata să și desfacă picioarele pentru oricine ca să supraviețuiască. Iar eu sunt stăpânul ei, regele mahalalei. Până la urmă, am dreptul la compensații, nu? Tu ești doar un cui în talpă!

Cu o iuțea care-o uimi pe Nat, Pavel se repezi la pat, luă cuțitul și tâșni înainte. Cu un chicotit scurt, Mihu făcu un pas lateral și l lăsă să se izbească de perete. Nici măcar nu încercă să l dezarmeze.

Să nu tragi! îi spuse lui Buză.

Paznicul rămase nemișcat, cu Pavel în cătare.

– Numai atât poți, doctore? întrebă disprețuitor Mihu. Cred că și fata asta s ar descurca mai bine... Nat, ce zici să ți păstrezi locul? Am, în fond, de unde alege târfe.

Da, te rog! șopti uimită Nat. Ce să fac?

Omoară-l, și i al tău! Buză, dă-i o lamă fetei. Va fi distractiv...

Fără vreun comentariu, Buză îi aruncă un cuțit. Nat îl prinse iute cu mâna stângă și se ridică. Se simțea ușor amețită, însă știa că nu va primi altă șansă. Ocoli încet masa, în vreme ce Pavel se dădea înapoi, cu ochii măriți de groază.

Ajunge, Mihule! spuse stins Pavel. Mă urăști fiindcă n-am scos o de aici și pe Maria.

Era amanta ta!

Știai? Rupsesem legătura... Dar am greșit și am să plătesc.

Cu o mișcare hotărâtă, Pavel își lipi cuțitul de gât. Ajunsese cu spatele la perete, pradă sigură, dar Nat se opri în fața lui, ezitând. Nu apăsa cât să provoace o rană mortală, dar sângera și i se părea o prostie să-l atace tocmai atunci. Întoarse capul spre Mihiu.

– Lovește! spuse Mihiu. Ce mai stai?

Nat cumpăni cuțitul străin în palma stângă. Era mai greu decât al ei și ceva mai lung, dar nu asta o făcea să se codească. Era ceva în privirea lui Pavel care o oprea. Nu teama de moarte. Nu, mai degrabă rușine. Rușine și o arzătoare nevoie de iertare.

– E fiica Mariei, șopti Pavel și-și reteză jugulara.

Nat se repezi spre el, cu un strigăt. Sângele lui Pavel îi improșcă obraji, iar ultimul lui gând îi străbătu mintea. Nat lăsa cuțitul să-i scape printre degetele deodată țepene, făcu clătinat stânga mprejur și l fixă pe Mihiu. Bărbatul se holba la ea, roșu în obraji de parcă ar fi tăvălit-o o noapte întreagă. Nat își șterse mecanic sângele de pe față și așteptă. Îl auzi pe Buză cum trage leșul de picioare afară, însă nu se mai uită în direcția lui. Tăcerea se prelungea, ea și Mihiu rămâneau neclintiți, ca ultimele piese ale unei partide de șah între maștri.

– Și acum? îndrăzni Nat. Am pierdut locul, nu?

Mihu aprobă din cap. Ochii lui ba se întunecau, ba străluceau febril.

– Câți ani ai? o întrebă răgușit.

– Cinșpe, cred. Chioru m-a găsit lângă mama, în ziua când a ars *Trebunulul*. Vrei să mai dau proba aia?

Nu-și punea prea multe speranțe nici în asta. Până și un puiandru ar fi privit-o cu mai multă poftă. Mihiu pufni scurt.

Nici chiar eu nu s așa degenerat! Vezi tu, Maria era soția mea. Cine ar fi știut că varămâneaici, pe ascuns? Ai putea să mi fii fiică. Înainte s o las, am făcut dragoste. Am vrut s o pedepsesc... După moartea ei, am vrut să i pedepsesc pe toți.

Nat simți că rămâne fără aer.

Aș putea... Fiica lui Mihiu?

Îi venea să plângă și să rădă în același timp.

– Ai vrea asta? o întrebă Mihiu.

– Da, murmură Nat. Da!

– Sigur că ai vrea! Nu ești proastă deloc. Acum, dacă mă gândesc, văd asemănarea cu Maria. Desigur, un test ar spune clar cine e tatăl... Ți-a cerut ceva Pavel?

– Nu, minți fără să clipească Nat.

O măsoară din nou, zăbovind cu privirea pe fiecare centimetru din trupul ei. Nat își ține răsuflarea, cu inima bubuind și ochii înmuindu-se de lacrimi ce ardeau. Fiicalui Mihai nu le putea însă permite să curgă pe obraji.

Știi ce? șopti Mihai. O să facem altfel. Hai cu mine!

O prinse de mâna teafără și o trase pe coridor, apoi pe scări. La ușă, Mihai scoase un pistol de la centură, lăsă în încărcător un singur cartuș, ridică piedica și i-l întinse.

Ai zis că te descurci și cu stânga. Doar apeși pe trăgaci. Ai priceput? Țintești în burtă, în cap sau la inimă. Cum vrei. Dar să nimeresci!

Da. În cine să trag?

– În primul ins care ne iese în cale.

Nat înclină ascultătoare din cap. După doi pași, dintre umbre apărură fluierând Buză. Nat nu șovăi nici măcar o clipă. Ridică ferm arma și ținti.

– Ei, ce? mai apucă să strige Buză.

Paznicul duse mâna spre pistol, dar două focuri răsunară înainte să-l apuce. Nat nimeri în cap, Mihu în inimă. Buză căzu pe spate, cu buzele încă strâmbate într-o ultimă expresie de copil nedreptățit de învățătoare. Ateriză pe asfalt cu un bufnet surd, iar Nat coborî pistolul. Mâna lui Mihu i se așeză încet pe umăr.

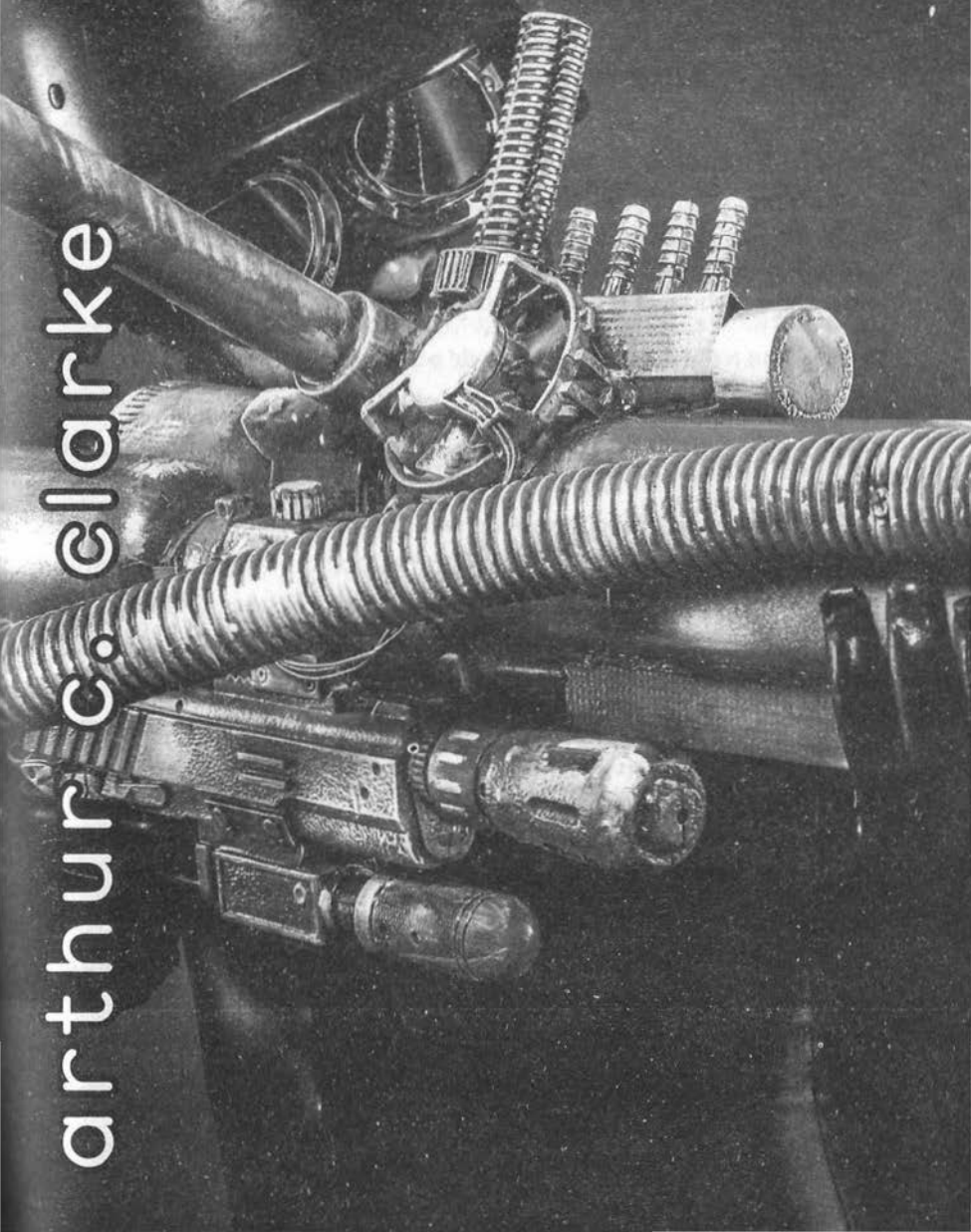
– Bravo, Nat! Bine ai venit acasă.

Îi simți buzele sărutându-i creștetul și nu se feri. Respiră adânc. Mihu știa adevărul despre puiandri. Mihu îi ucisese tatăl, chiar dacă nu el ținuse lama. Dar fiica lui Mihu avea mahalaua la picioare.

– Mulțumesc, tată, murmură Nat.

cursa înarmărilor

arthur c. clarke

**Mai întâi, a trebuit să reconstruiască planeta Marte.
Pentru asta a petrecut o jumătate de oră vizionând
Cucerirea spațiului, apoi a mâzgălit o schiță pe care
tâmplarii au transformat-o într-o portocală imensă,
care plutește în vid, înconjurată de un număr
improbabil de stele. Asta fusese ușor.**

AȘA CUM AM MAI REMARCAT ȘI CU ALTE OCAZII, NIMENI n a reușit vreodată să afle prea multe despre Harry Purvis, povestitor neîntrecut la „Cerbul Alb”. Nu exista nicio îndoială asupra pregătirii sale științifice, dar unde și o formase? Și ce justificări puteau exista pentru termenii familiari pe care îi folosea la adresa atâtor membri ai Societății Regale? Trebuie să admitem faptul că există mulți care nu cred niciun cuvânt spus de el. Sunt de părere că asta este puțin cam exagerat, după cum îi spuneam și lui Bill Temple.

– Întotdeauna îl bârfeiți pe Harry, am spus eu, dar trebuie să recunoști că e o sursă de distracție. Iar lucrul ăsta nu prea este valabil pentru mulți.

– Dacă te referi la mine – făcu Bill, încă meditănd asupra faptului că niște povestiri extrem de serioase îi fuseseră returnate de un editor american, pe motivul că nu l amuzaseră –, atunci, hai afară și mai spune odată.

Privi pe fereastră și, văzând că ninsoarea nu se oprișe, continuă:

– Nu astăzi, poate la vară, dacă ne întâlnim aici. Mai vrei un suc de ananas?

– Mulțumesc, am răspuns, gândindu mă cât ar fi fost de șocat dacă aș fi cerut un gin. Știi, cred că sunt singurul tip de la „Cerbul Alb”, căruia nu i pasă de ceea ce zic alții.

Cam pe aici ajunsesem cu conversația, când a intrat subiectul discuției. În mod normal, ar fi însemnat o ațâțare a controverselor, dar pentru că Harry era însoțit de un străin, am decis să fim politicoși.

– Salut, băieți, spuse Harry. Faceți cunoștință cu prietenul meu, Solly Blumberg. Expertul în efecte speciale de la Hollywood.

– Să fim clari, Harry, rosti Blumberg cu o voce tristă. Nu de la Hollywood. Din afara Hollywoodului.

Harry flutură din mână.

– Cu atât mai bine pentru tine. Sol a venit aici pentru a-și pune talentul în slujba cinematografului britanic.

Există așa ceva? făcu Solly. Nimeni nu părea să știe prin studiouri.

– Sigur că există. E în plină înflorire. Guvernul pune taxe până aduce industria pe butuci și după aceea pune mâna pe ea. Așa se fac afacerile aici. Hei, Drew, unde-i cartea de oaspeți? Și adu și două duble! Solly a avut niște necazuri și trebuie să se refacă.

N-aș fi zis, exceptând privirea aceea de câine spânzurat, că domnul Blumberg arăta a om care trecuse prin necazuri. Avea pe el un costum Hart Schaffner & Marx¹, iar vârfurile de la gulerul cămășii îi ajungeau până la piept. Era un lucru înțelept din partea lor, deși nu reușeau pe de-a-întregul să ascundă cravata. M-am întrebat care ar fi fost sursa necazurilor. Doamne ferește, să nu fi fost din nou ceva cu activitățile anti-americane! Ni-l ar fi adus pe cap pe comunistul nostru mascotă care, pe moment, studia liniștit o problemă de șah într-un colț.

Am scos cu toții niște sunete care să ne exprime simpatia și John spuse:

Poate că-i mai bine să te descarci față de noi. Ar fi o adevărată ușurare să mai auzim și pe altcineva povestind.

Nu fi modest, John, interveni prompt Harry. Încă n-am obosit să te ascultăm pe tine. Dar nu știu dacă Solly mai rezistă la încă o povestire. Poți, bătrâne?

Nu, rosti domnul Blumberg. Spune-le tu.

Știam că așa va fi, îmi șopti John.

– De unde să încep? întrebă Harry. De la interviul cu Lillian Ross?

De oriunde, numai de acolo nu, se cutremură Solly. A început cu adevărat pe când turnam primul episod din serialul *Căpitanul Zoom*.

– *Căpitanul Zoom*? se auzi un glas amenințător. Două cuvinte insulătoare pentru localul acesta. Dumneata ești responsabil pentru idiotenia aceea?

– Măi băieți, interveni Harry cu un glas mieros, de comisie de împăciuire. Nu fiți aspri. Nu putem aplica peste tot standardele noastre

¹ Celebră firmă americană producătoare de costume bărbătești (n. red.).

estetice superioare. Și apoi, oamenii trebuie să câștige un ban. Și nu uitați milioanele de copii cărora le place Căpitanul Zoom. Doar nu vreți să le frângeți inimioarele tocmai de Crăciun?

Dacă le place Căpitanul Zoom, le aș frânge și gâtul!

Ce porniri iraționale! Solly, iartă-mi compatrioții. Și care a fost numele primului episod?

Căpitanul Zoom și invazia de pe Marte.

Ah, da! Mă întreb de ce suntem întotdeauna invadați de pe Marte? Cred că omul acela, Wells, este de vină. Într-o bună zi, o să avem parte de un proces de calomnie interplanetară pe chestia asta... dacă nu se va dovedi că marțienii vor fi fost, la rândul lor, la fel de neciopliți la adresa noastră. Oricum, mă bucur că n-am văzut *Invasia de pe Marte*...

Eu am văzut-o, mormăi cineva. Încă mă chinui să o uit.

Dar asta-i altceva, continuă Harry. Scenariul a fost scris de trei bărbați, într-un bar de pe bulevardul Wilshire. Nimeni nu știe dacă *Invasia* a ieșit cum a ieșit pentru că scenariștii erau beți sau dacă au trebuit să bea ca să poată rezista *Invasiei*. Dacă sunt confuz, nu vă siliți să mă înțelegeți. Solly trebuia să realizeze efectele speciale cerute de regizor.

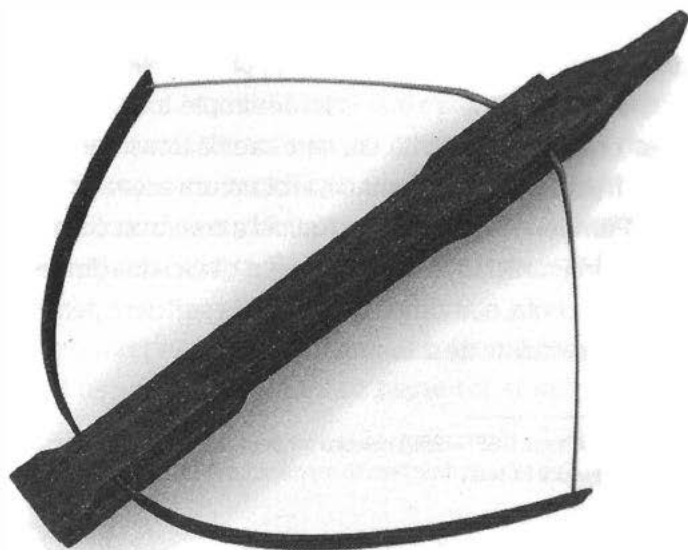
Mai întâi, a trebuit să reconstruiască planeta Marte. Pentru asta a petrecut o jumătate de oră vizionând *Cucerirea spațiului*, apoi a mângălit o schiță pe care tâmplarii au transformat-o într-o porțocală imensă, care plutește în vid, înconjurată de un număr improbabil de stele. Asta fusese ușor. Orașele marțiene n-au fost la fel de simple. Încercați să vă gândiți la o arhitectură complet diferită, dar care să aibă totuși sens. Nu știu dacă așa ceva ar fi posibil. În caz afirmativ, arhitectura aceea ar fi fost folosită undeva pe Pământ. Până la urmă, studioul a construit ceva bizantin, cu pete de culoare Frank Lloyd Wright¹. Faptul că nici una dintre uși nu ducea nicăieri nu conta, atât timp cât era spațiu suficient pentru duelurile și acrobațiile prevăzute de scenariu.

¹ Frank Lloyd Wright (1867–1959), celebru arhitect american, a fundamentat principiile arhitecturii organice (n. red.).

Chiar așa, dueluri! Era o civilizație care stăpânea puterea atomului, raza morții, navele spațiale, televiziunea și alte de astea, dar când avea loc o luptă între căpitanul Zoom și crudul împărat Klugg, timpul se în torcea cu câteva secole. O grămadă de soldați stăteau pe acolo, înarmați cu pistoale fioroase, cu raze, dar nu le foloseau niciodată. Sau, în sfârșit, le foloseau foarte rar. Câteodată, un snop de scânteii se lua după căpitanul Zoom și i pârlea pantalonii, însă asta era totul. Sunt convins că dacă ar fi luat o la fugă, razele n-l ar fi ajuns.

Totuși, armele astea cu raze au dat o grămadă de bătaie de cap. Este curios cum Hollywoodul putea pierde atât timp pentru un detaliu neînsemnat dintr-un film care și așa era o idioțenie. Regizorul *Căpitanului Zoom* avea o fixație pentru armele cu raze. Solly a conceput atunci Mark I: o combinație între o bazooka și o espingolă. A fost destul de mulțumit, și regizorul de asemenea... pentru o zi. În ziua următoare, marele om a intrat furios pe platou, ținând în mână o creație revoltătoare, făcută din plastic roșu și prevăzută cu butoane, lentile și mânere.

„Ia privește, Solly!” a pufnit el. „Puștiul meu o are de la supermarket. Dai zece etichete de fulgi de ovăz și i a ta. La dracu! e mai bună decât a noastră! Și funcționează!”

A apăsat un resort și un jet subțire de apă a țâșnit din țeavă de a curmezișul decorului și a dispărut undeva în spatele navei căpitanului Zoom unde a stins o țigară care n-avea dreptul să ardă pe platou. Un mașinist furios a dat buzna prin ecluza navei, dar când a văzut cine îl udase a dispărut rapid, mormăind ceva despre sindicatul din care făcea parte.

Solly a examinat arma cu enervare și cu un ochi expert. Da, era cu mult mai impresionantă decât orice realizase până atunci. S-a retras în birou, promițând că va face tot posibilul.

Mark II avea de toate, inclusiv un ecran TV. Când căpitanul Zoom era asaltat de vreun băștinaș rebel, tot ce avea de făcut era să dea drumul la aparat, să aștepte să se încălzească tuburile, să verifice selectorul de canale, să potrivească acordul fin, să focalizeze și apoi să apese pe trăgaci. Noroc că era un bărbat cu reacții incredibil de rapide.

Regizorul a fost impresionat și Mark II a intrat în producție. Un model puțin diferit, Mark II, a fost construit pentru diabolicii soldați ai împăratului Klugg. Bineînțeles, n-ar fi fost nicio afacere ca ambele părți să dețină aceleași arme. V-am mai spus că studiourile Pandemic erau foarte atente la detalii.

Totul a mers perfect cu primele episoade și chiar și după aceea. În timp ce actorii jucau, dacă definiția nu-i prea exagerată, ridicau arma și apăsau pe trăgaci de parcă armele ar fi fost adevărate. Scânteile și razele le imprimau, după aceea, pe negativ, doi bărbați într-o cameră obscură mai păzită decât Fort Knox. Făceau treabă bună, dar, după un timp, regizorul s-a simțit iarăși asaltat de fiorii conștiinței artistice.

„Solly“, a spus el, jucându-se cu oroarea de plastic oferită de fulgii de ovăz. „Solly, vreau o armă care să facă ceva.“

Solly s-a aplecat la timp, așa încât jetul i-a trecut peste cap, botezând o fotografie a Louellei Parsons¹.

¹ Louella Parsons (1881–1972), primul cronicar de filme din SUA. Articolele sale apăreau în 400 de publicații din întreaga lume și aveau un public de peste 20 de milioane de cititori (n. red.).

„N o să ne apucăm să refacem tot serialul!" a mormăit el.

„Nuu", a făcut regizorul vădit uşurat. „O să folosim ce am filmat până acum, deşi arată cam învechit." A răsfoit scenariul şi s a luminat la faţă. „Săptămâna viitoare începem episodul 54, *Sclavii Oamenilor-melci*. Ei bine, Oamenii melci trebuie să aibă arme, aşa că uite ce vreau de la tine..."

Mark III i a dat lui Solly o grămadă de necazuri. Nu numai că trebuia să aibă o formă cu totul deosebită, ci, după cum aţi înţeles, „trebuia să facă ceva". Asta era o provocare la adresa inventivităţii lui Solly. Sau, dacă-mi este permis să l imit pe profesorul Toynbee¹, era o provocare care trebuia să stârnească un răspuns adecvat.

În Mark III au intrat nişte dispozitive de înaltă tensiune. Norocul era că Solly cunoştea un tehnician ingenios, care îl mai ajutase în alte câteva ocazii şi care era în realitate omul din umbră.

– Chiar aşa a şi fost, rosti sumbru domnul Blumberg.

– În principiu, se folosea un jet de aer, produs de un mic ventilator electric, în care se pulveriza un fel de pulbere. Atunci când izbutea să funcţioneze, scotea o rază extrem de impresionantă şi un zgomot de aceeaşi natură. Actorii erau atât de speriaţi încât interpretarea lor a devenit mult mai naturală.

Regizorul a fost încântat... timp de trei zile. Apoi l a încolţit o bănuială îngrozitoare.

„Solly", a spus el, „pistoalele alea sunt prea bune. Oamenii melci îl fac să tremure pe căpitanul Zoom. Trebuie să i dăm ceva mai bun".

În clipa aceea, Solly a înţeles ce se întâmpla. Devenise prins într o cursă a înarmărilor.

Ia să vedem, am ajuns la Mark IV, nu? Cum funcţiona... ah, da, mi am amintit. Era un arzător cu oxiacetilenă, în care se introduceau tot felul de substanţe chimice, ca să producă nişte flăcări superbe. Trebuia să vă spun că de la episodul 50, *Sentiţa de pe Deimos*, studioul trecuse de la

¹ Arnold J. Toynbee (1889–1975), celebru istoric britanic, care considera că progresul omenirii este rezultatul unei succesiuni de răspunsuri adecvate la provocări (n. red.).

alb-negru la Murkicolor și se deschiseseră nenumărate posibilități. Introducând cupru, stronțiu sau bariu în jet, puteai obține orice culoare doreai.

Dacă vă imaginați că producătorii au fost mulțumiți, înseamnă că nu cunoașteți Hollywoodul. Cinicii n-au decât să râdă când pe ecran apare mottoul „Ars Gratia Artis”, dar atitudinea lor nu-i confirmă cu faptele. Oare fosilele acelea de Michelangelo, Rembrandt sau Tițian ar fi consacrat atât timp, efort și bani în căutarea perfecțiunii, așa cum au făcut studiourile Pandemic? Nu cred.

Nu pretind că mi amintesc toate variantele Mark pe care Solly și prietenul lui inventiv le-au produs. Una dintre ele scotea inele de fum colorat. Alta, un generator de înaltă frecvență, producea scânteii enorme, dar inofensive. A urmat o foarte ingenioasă rază curbă, produsă de un jet de apă în care se reflecta lumina și care dădea efecte spectaculoase în întuneric. Apoi, în cele din urmă, s-a ajuns la Mark 12.

Mark 13, rosti domnul Blumberg.

– Bineînțeles... ce idiot sunt! Ce alt număr ar fi putut avea! Mark 13 nu era o armă portabilă, deși altele fuseseră portabile numai prin iscușiunea operatorilor. Era arma diabolică ce urma să fie instalată pe Phobos, pentru a subjuga Pământul. Deși Solly mi le-a explicat, principiile ei științifice scapă minții mele simple...

Și cine sunt eu ca să mă compar cu intelectele care l-au conceput pe căpitanul Zoom? Pot doar să vă spun ce se presupunea că face raza, nu și cum. Urma să stârnească în atmosfera Terrei o reacție în lanț, în urma căreia azotul se combina cu oxigenul, spre bucuria marțienilor și dezastul pământenilor.

Nu știu dacă trebuie să mi pară rău, ori să mă bucur pentru faptul că Solly a lăsat detaliile fabulosului Mark 13 în seama talentatului său asistent. Deși l-am întrebat, tot ce a putut să mi spună a fost că obiectul avea doi metri înălțime și arăta ca o încrucișare între un telescop și un tun antiaerian. Prea puțin clar, nu-i așa?

De asemenea, în mamut se găseau o grămadă de tuburi electronice și un electromagnet imens. În realitate, trebuia să producă un foarte impresionant, dar inofensiv, arc electric, care, datorită magnetului, putea lua

forme extrem de amenințătoare. Asta era ceea ce spunea inventatorul și, în ciuda celor ce au urmat, nu există niciun motiv să nu l credem.

Printr o întâmplare nefericită, care mai târziu s a dovedit a fi providențială, în momentul testării lui Mark 13, Solly nu era în studio. Spre dispera-rea lui, trebuise să plece în Mexic. Ai avut noroc, Solly! Spre după amiază, aștepta un telefon de la un prieten, dar când l a primit a fost șocat.

Ca să vorbim cu blândețe, Mark 13 fusese un succes. Nimeni nu știa exact ce se întâmplase și doar printr o minune nimeni nu fusese omorât, iar pompierii reușiseră să salveze clădirile din preajmă. A fost incredibil, dar faptele sunt mai presus de orice îndoială. Mark 13 trebuia să emită raza morții... și a emis o cu adevărat. Ceva a ieșit din țeava aparatului și a trecut prin peretele studioului de parcă nici n ar fi existat. Într adevăr, peste o clipă nici nu mai exista. Era numai o gaură uriașă, cu marginile în flăcări. După aceea a căzut acoperișul...

Până când Solly va reuși să convingă FBI ul că totul a fost o greșeală, ar fi bine să rămână de cealaltă parte a graniței. Totuși Pentagonul și Comisia pentru Energia Atomică anchetează încă dezastrul...

Ce ați fi făcut în locul lui Solly? Era nevinovat, dar cum s o dove- dească? Poate că s ar fi întors să înfrunte scandalul, dar și a amintit că angajase odată un om care votase pentru Henry Wallace¹ în '48. Asta ar fi necesitat niște explicații suplimentare și, în plus, se cam plictisise de căpitanul Zoom. Așa că, iată l printre noi. Cunoașteți cumva vreo com- panie de film engleză care să i ofere o șansă? Dar vă rog, numai filme istorice. Nu se va atinge de ceva mai recent decât epoca arbaletelor.

Arthur C. Clarke, *Armament Race*, 1954
Traducere din limba engleză Mihai-Dan Pavelescu

¹ Henry Agard Wallace (1888–1965), om politic american. Fost vicepreședinte al SUA între 1941 și 1945. La alegerile prezidențiale din 1948 a candidat din partea Partidului Progresist, formațiune politică de stânga întemeiată chiar de Henry A. Wallace (n. red.).

A black and white illustration of a classical building with columns and a rainbow in the sky. The scene is set in a courtyard or garden. In the foreground, there is a cobblestone path leading towards the building. To the right, a person is sitting on a large rock. The building has several columns and arches. A rainbow is visible in the sky above the building.

doctrină
insolită
și fantastic
literar

mircea opriță

La fel ca Vladimir Colin sau tandemul de autori
Romulus Bărbulescu-George Anania,
Kernbach a avut satisfacția de a se vedea onorat
cu un premiu Eurocon pentru întreaga operă,
distincție atribuită la Montpellier, în 1987.

PROZATOR, POET, ESEIST ȘI TRADUCĂTOR, VICTOR KERNBACH s-a născut la 14 octombrie 1923, în Chișinău. Și-a început studiile medii la Liceul „B.P. Hasdeu” din Chișinău, întrerupte de război, continuate în capitală, unde își va lua bacalaureatul la Liceul „Gheorghe Lazăr”. Studiile universitare și le face la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București, de asemenea cu întreruperi din cauza mobilizării pe front (între 1942 și 1945) și reluate în perspectiva licenței din 1947. A abordat gazetăria în prima parte a deceniului respectiv, cu articole publicate în ziarele *Vremea* (director George Ivașcu) și *Evenimentul zilei*, aflat sub conducerea lui Pamfil Șeicaru. După război își va continua activitatea publicistică, fiind o vreme redactor la *Veac nou* (1946-1956), apoi la *Gazeta literară* (1956-1959). Ceva mai târziu îl găsim la cotidianul *Scânteia*, după care se stabilește temeinic în redacția săptămânalului *Magazin*. A debutat editorial în 1949 cu volumul de eseuri intitulat *Aspecte din literatura rusă*. Fascinat de Caucaz, traduce între 1956 și 1962 opere importante din literatura Georgiei, între care amplul poem *Viteazul în piele de tigru* de Șota Rustaveli și versurile lui Nicolos Baratașvili, scriind totodată, despre patria acestora, o carte de reportaje: *Țara dintre zăpezi și portocali* (1958). A mai tradus și din literatura rusă, Stepan Scipaciov, Margarita Aligher, Isaak Babel (*Armata de cavalerie*), dar pentru domeniul nostru este de menționat implicarea autorului în traducerea *Operele alese* de H.G. Wells, după moartea subită a lui Mihai Dragomir, cel care alături de C. Vonghizas începuse proiectul respectiv pentru Editura Tineretului. Astfel, tot în colaborare cu Vonghizas, Victor Kernbach traduce volumul III al seriei, cuprinzând romanele *Hrana zeilor*, *Oameni ca zeii* și *Dr. Blettsworthy pe insula Rampole* (1964), precum și o parte dintre povestirile incluse în volumul IV de *Opere alese*, tipărit sub titlul *Oul de cristal* (1965).

Motive SF apar și în poezia sa, bunăoară în plachetele *Freamăt galactic* (1966) și *Tabla de oricalc* (1971), unde condiția umană este privită dintr-o perspectivă cosmică. Dar contribuția pregnantă la dezvoltarea genului o vom găsi în creația epică. Interesat de ipoteza paleoastronautică, Kernbach o va populariza pe două paliere: cel publicistic și cel propriu-zis literar. În 1968, publică în *Viața studențească* serialul de articole *Orizontul vizitelor nepământene*, considerat de Cornel Robu „prima sistematizare doctrinară a paleoastronauticii în țara noastră”. Pe aceeași tematică scrisese deja romanul *Luntrea sublimă* (1961), iar ecouri ale doctrinei lui Matei Agrest vor fi prelucrate și în unele nuvele cuprinse în volumele de mai târziu. Odată lansat în domeniul „anticipației răsturnate”, care vedea viitorul cosmic al speciei umane manifestându-se prin diverși vizitatori extraterestri în trecutul îndepărtat al Pământului, Victor Kernbach pătrunde treptat și în alte teme SF. În romanul *Umbra timpului* (1966) precum și în culegerile de proză scurtă *Povestiri ciudate* (1967) și *Vacanțele secrete* (1987), el se arată preocupat îndeosebi de natura paradoxală a timpului, de explorarea altor variante temporale, de cronoplastie, în sfârșit, de ideea mai generală a înfrângerii timpului obiectiv prin imaginație și creație artistică.

Cu ambiția de a elabora propria sa doctrină paleoastronautică, scrie sinteza *Enigmele miturilor astrale* (1970), după care își orientează atenția, într-un veritabil spirit enciclopedic, spre sfera superioară a *Miturilor esențiale* (1978), urmate de o lucrare lexicografică aplicată domeniului: *Dicționar de mitologie generală* (1983) și de cercetări întreprinse în istoria religiilor și în mitologia comparată (*Biserica în involuție*, 1984). Bizar prin aspectul său de brutală sentință propagandistică, titlul acesta pare impus de cenzură – cel inițial ar fi fost „Biserica în sfera mitului” și s-ar fi încadrat fără disonanțe în linia de ansamblu a operei. Ultimul volum apărut în timpul vieții autorului pune în valoare *Universul mitic al românilor* (1994). Curând după publicarea acestuia, Victor Kernbach a murit în urma unui infarct miocardic, la 16 februarie 1995, în București. Ar fi lăsat prin edituri manuscrisul altei lucrări de exegeză mitologică, *Mit. Mitogeneză. Mitosferă*, precum și două manuscrise probabil mai

puțin importante, dintre care o *Carte de proverbe* ar putea să fie redactată în trenea acelorași cercetări. Nu se mai știe nimic despre soarta lor.

La fel ca Vladimir Colin sau tandemul de autori Romulus Bărbulescu George Anania, Kernbach a avut satisfacția de a se vedea onorat cu un premiu Eurocon pentru întreaga operă, distincție atribuită la Montpellier, în 1987. Eseistica rezervată spectacolului științei, așa cum o descoperim în mulțimea de articole risipite de autor prin revista *Magazin*, aruncă lumină și asupra mecanismelor aflate la baza prozei sale literare. Astfel, faptele științifice actuale ar fi prefigurate în imaginar de „fantaști”, iar realitatea celor mai spectaculoase tehnologii prezente și viitoare fuzionează confratern cu mitologia, sursa mănoasă în care, sub formă de simboluri și alegorii, pot fi recunoscuți germenii tuturor realizărilor contemporane:

„Când, într-un mit polinezian, Maui se duce să fure focul păstrat de străbuna Mauika sau când Prometeu fură focul ceresc, zicem că avem a face cu niște alegorii. Când Icaromenipp al lui Lukian din Samosata zboară în Lună sau când Robur al lui Jules Verne se plimbă prin cer, spunem că autorii au fantazat sau că au dat glas visului milenar al omenirii. Dar istoria a dovedit de atâtea ori că nu o dată apar surprinzătoare identități între vechile alegorii și noile reportaje și depinde numai de lipsa de cutezanță a unora pentru ca alegoriile traducând visele milenare omenești să rămână fantazări deșarte. Dar de fapt niciun vis uman nu e deșert, toate, cum zicea Jules Verne, se vor realiza. Mai devreme sau mai târziu.”

Ca să și susțină afirmațiile, Kernbach face apel la exemple în general știute: Verne ar fi prevăzut televiziunea în *Castelul din Carpați* și în nuvela *Ziua unui ziarist american în 2889*, Aleksei Tolstoi folosește în *Hiperboloidul inginerului Garin* raza morții, laserul cu care savanții de astăzi perforează experimental rachete purtătoare abandonate pe orbite cosmice, submarinul Nautilus e strămoșul actualelor submarine atomice, fantezia lui Fontenelle privitoare la arta zborului spre Lună a fost confirmată de debarcarea deja înfăptuită. Dintr-o asemenea perspectivă

tonică și optimistă, nici „cavorita” wellsiană, ca mijloc de propulsie antigravitațională, ori chiar „mașina timpului”, nu sunt decât niște cuce riri viitoare ale civilizației tehnologice, cărora trebuie să le așteptăm cu încredere trecerea din „fantazare” în realitatea efectivă. La fel, dovezile scoase la vedere de paleoastronautică i se par suficient de convingătoare încât să fim obligați a le lua în serios, cu riscul de a deranja istoria convențională, obligând-o să accepte sugestiile „miturilor esențiale” alături de documentele și piesele arheologice considerate până acum singure importante.

Romanul *Luntrea sublimă* a produs amatorilor de SF un veritabil șoc la apariția sa în 1961, prin faptul că fructifica literar, într-o reușită convenție epică, idei importante ale doctrinei paleo-contactului, pe care, pe urmele sovieticului Agrest și devansându-l pe elvețianul Erik von Däniken, Victor Kernbach le angaja deja într-o incitantă discuție publică. Motivul vizitatorilor extraterestri se combină aici cu mai multe motive de extracție mitologică, Atlantida, Potopul biblic, carele de foc zburătoare pomenite de *Vechiul Testament*, distrugerea exemplară a cetăților Sodoma și Gomora, platforma „de aterizare” de la Baalbek etc. Toate acestea servesc drept argumente în doctrina paleoastronautică, iar *Luntrea*

sublimă le mobilizează într-o largă și dinamică frescă fantastică, menită să susțină cu mijloace artistice ipoteza influențării vechilor culturi umane de către voiajorii extraterestri. Nu încape îndoială că, prin scopurile sale mărturisite într-un epilog ce dialo ghează în realitatea noastră banală despre aceste situații și soluții inso lite, romanul este tezist. Ceea ce fe rește însă teza de riscurile unor efecte supărătoare este, pe de o parte, ta lentul autorului de a contura secvențe epice agreabile pe seama motivelor

selectate cu grijă din surse istorice și mitologice disparate, iar pe de altă parte, tocmai scrupulul de a antrena într-o „reconstituire” literară cât mai multe amănunte furnizate în sprijin de sursele unei memorii erudite. O spune, de altfel, limpede *alter ego*ul său din final:

„Sunt deducții și deducții, unele chiar certitudini. Numai detaliile intime din povestea pe care te-ai ostenit s-o ascuți-le-am născocit. Dar și numele sunt autentice... vreau să spun nu că ar fi aparținut într-adevăr persoanelor evocate, ci că nu am inventat niciun nume, chiar cele care produc luxații în mușchiul limbii. Sunt nume istorice sau folclorice din țările și regiunile respective, adaptate nevoilor evocării fără transformări fonetice. A existat bunăoară un soldat egiptean Iahuben, un preot egiptean Tefnaht în textele cele mai vechi... Auta este un nume purtat de un erou luminos dintr-un basm african. Pe Mahukutah îl găsești în epopeea *Popol Vuh* a poporului quiche din Yucatan, pe Utnapiștim în *Poemul lui Ghilgamesh*, de Abraam și de Lot cred că nu mai trebuie să-ți spun... Asta-i tot. Ipoteză și deducție...”

Romanul urmărește aventura cvasi picarescă a robului negru Auta, căzut de tânăr în mâinile atlanților, dar având șansa rară de a și cultiva inteligența nativă în bibliotecile secrete ale înalților prelați de pe continentul evocat de Platon în *Dialogurile* sale filozofice. Pe aproape o treime din carte, Auta participă, ca ghid și cunoscător al limbilor locului, la expediția unei armate debarcate în nordul Africii pentru a procura prin rapt câteva mii de sclavi necesari corvezilor din Atlantida. Zăbovind în scene cu desfășurare lentă, autorul conturează cu o discretă poezie un cadru geografic și uman aflat la limita dintre istorie și legendă. În simplitatea lui senină și totodată de o moralitate exemplară, Auta își trăiește intens condiția specială de sclav privilegiat, aflat în permanență la discreția stăpânilor lui perfizi și puternici, dar frământat adesea de mirajul libertății. Demnitatea aceasta nu și-o va câștiga însă decât sub protecția generoasei intervenții extraterestre, care se insinuează treptat, de la apariția navei cosmice ca stea neliniștitoare pe cerul nocturn și

până la descinderea străinilor pe pământul atlant. Prejudecățile ideologice ale timpului când era scris romanul îi vor face pe extratereștri părtași la o răscoală a sclavilor, așa cum se întâmpla în *Aelita* lui A.N. Tolstoi și în alte modele sovietice disponibile în epocă. Auta conduce de sus mulțimile de răzvrătiți, din „Iuntrea” zburătoare înzestrată cu megafoane și care, când e nevoie, transportă armele soldaților fugari la peșterile înșesate de sclavi evadați și profund motivați să și apere libertatea. O libertate efemeră, totuși, fiindcă romanul trebuie să ilustreze în liniile sale dramatice și mitul atlant: continentul se spulberă sub explozii vulcanice colosale, Potopul face ravagii peste mări și țări, iar supraviețuitorii dezastrului se vor răspândi cu corăbiile peste toată Lumea Veche și în special în Egipt, ca să se reconfirme doctrina paleoastronautică, din perspectiva căreia Egiptul faraonic reprezintă o infuzie de atlanti și un miracol tehnic de care extratereștrii n ar putea fi străini. Periplul lui Auta continuă așadar pe Nil și în țările începutului de istorie umană, Assur, Akkad și Sumer. Personajul devine martor al exploziilor atomice menite să pună capăt biblicelor cetăți corupte, pentru ca în cele din urmă să ia drumul spațiului cosmic, spre „steaua” prietenilor săi în cosome argintii, unde cunoaște, ca efect al științei lor prodigioase, tinerețea fără bătrânețe. După sute de ani, măcinat de dorul lumii sale de baștină, Auta revine în Babilon asemenea eroului de basm căruia îi reface destinul. Experiența sa din lumile cerului nu se potrivește însă cu dezamăgitoarea realitate pământească și n ar putea avea decât un efect îndepărtat, îmbrăcată în veșmântul poveștilor și al legendei.

„Tu spui, Auta, că în lumea de sus unde ai fost adevărul e prețuit pentru că e adevăr și că acolo toate se petrec prin adevăr! zise o dată babilonianul. Mi-ai spus că și lumea noastră se va ridica odată pe astfel de treaptă. Nu știu, poate că va fi și așa. Tu însă văd că te-ai dezvățat de lumea noastră, iar dacă te-ai întors să trăiești în ea, învață de la mine rosturile înțelepciunii pământești. În asemenea vreme cât robul e socotit asin sau vită și nu i se dă numele de om, adevărul tău nimeni nu-l va prețui. Numai unii înțelepți, foarte puțini, și numai înțelepții săraci.

Dar dacă vrei să le spui oamenilor adevărul, strecoară-l în țesătură de povești. N-au să-l creadă numaidecât, dar au să se deprindă cu el, cum s-au deprins și cu poveștile despre Dumnezeu. Nu le spune că zei nu se află nicăieri, spune-le că sunt, dar bate-ți joc de zei cu meșteșug. Leprosul și-a pierdut numai sănătatea și averea și a și început să-i blesteme: n-avea mult până să afle că nici nu sunt! O, de-am putea adormi ca să ne trezim peste câteva mii de ani! Dar nici tu numai poți."

Pe seama convențiilor paleoastronauticii romanul înscenează o utopie socială și morală. În unele texte din culegerea de *Povestiri ciudate* (1967), virajul utopic nu se mai produce, încât motivele doctrinei lasă impresia că sunt servite în stare pură. Autorul se preocupă de înscenarea lor fastuoasă, legând sursele legendare deja exploatate în *Luntrea sublimă* de mitologia vedică, precum în povestirea *Enoh pleacă în cer*. Cerința enunțată mai sus, aceea de „a țî bate joc de zei cu meșteșug", altfel spus demitizarea și umanizarea entităților „divine" rămâne în continuare valabilă pentru scriitor. Îi vom vedea prin urmare pe Indra, Agni și Vișnu în postura de vizitatori extraterestri, descinși din Marte via planeta a cincea, din amintirea căreia mai rămâne, după catastrofă, centura de asteroizi. Pământenii îi vizualizează ca îngeristrălucitori, confrunțați cu „demonii extrasolari" insectiformi și cu inteligență rece, inumană, capabilă totuși să construiască spăimoase arhitecturi zburătoare, precum orașul spațial Tripurasura, ori să transporte din cine știe ce fundătură galactică Luna în vecinătatea Pământului. Două civilizații distincte sunt aduse într-un conflict mortal, spre uimirea vechilor pămâneni care ori cum nu înțeleg mare lucru din ceea ce se întâmplă, mulțumindu-se să îmbrace totul în haină alegorică și în profeții obscure.

Alte povestiri incluse în această culegere ilustrează cealaltă temă preferată de Victor Kernbach, jocurile în timp. În *Oglinzi paralele*, un pictor de succes se substituie unui decedat din curiozitatea presantă de a vedea dacă gloria lui din viață rămâne și după moarte. Un asemenea exercițiu ieșit dintre limitele normalității îl va stimula să accepte un experiment ce i deschide calea unei călătorii în timp, artistul ajungând

astfel martor motivul îl vom regăsi și în povestirea lui Ion Hobana, *Timp pentru dragoste* – la scena în care reginei egiptene Nefertiti i se sculpează celebrul cap considerat azi o capodoperă artistică și o comoară de arheologie. Ideea călătoriei temporale abia se „încălzește” aici, dar *Nemai pomenita homeopatie* o va dezvolta în tonuri comice, revelând apetența autorului pentru scrisul umoristic: exasperat de conviețuirea cu o soție capricioasă, un reporter din viitor se strecoară la bordul unei nave fotonice și, în urma unei călătorii cu viteze luminate, e proiectat, dintr-o eroare tehnică, în propriul său trecut. Apare și un început de cronoplastie, în sensul că fizicianul implicat odinioară în proiectul vehiculului fonic îl va realiza, de data aceasta fără greșală, mult mai repede, iar personajul se căsătorește cu soția sa din viitor, acum mult mai tânără și, poate, mai ușor de strunit. *Un derbedeu în cronospațiu* descrie aventura lui Vis 91.077 Indigo, școlar din anul 9966, care, împins de șotiile vârstei, bântuie „culoarele” trecutului, testând curios diverse momente comico-dramatice ale istoriei. Deși apărut cu un an înaintea selecției de *Povestiri ciudate*, romanul *Umbra timpului* nu e scris, totuși, înaintea lor, întrucât textele acestea s-au publicat în revistele literare pe parcursul mai multor ani până să fie adunate laolaltă. Romanul închipuie aventura unor astronauți din prezent într-un viitor îndepărtat, câștigat pe seama paradoxului einsteinian al gemenilor, și care se dovedește o sursă de impas psihologic pentru omul contemporan.

Nefiind un creator monoton și repetitiv, Kernbach își revizitează în continuare temele favorite, cu intenția evidentă de a scoate din ele efecte noi. Ultima sa carte de SF, culegerea *Vacanțele secrete* (1987) reunește trei narațiuni în care tonul amuzat și ironic din povestirile mai vechi se schimbă, înlocuit cu unul potrivit mai degrabă seriozității meditative și aerului grav. Până nu demult investigate în latura lor comică, distractivă, paradoxurile se explorează acum pentru misterul lor și al experiențelor umane pe care le găzduiesc. Unii au putut vedea în povestirea *Cea mai bună dintre lumile imposibile* „o ipoteză filozofică despre trezirea conștiinței de sine a umanității observate de lumile galactice” (Mirela Roznoveanu), ceea ce este totuși exagerat, chiar dacă personajul

ambiguu imaginat aici și cadrul de o rece convenționalitate în care se mișcă el asemenea unui robot ce încearcă treptat să-și descopere identitatea omenească rămân la nivelul unei înscenări abstracte, mai degrabă neverosimilă decât convingătoare literar. Lucrat în linii simple, *Paradoxul dublurii* dezvoltă un joc temporal inteligent, unde înclinația moralizator-cronoplastică în cele din urmă cedează în fața unei mai fericite perspective de desăvârșire a propriei ființe: eșuând repetat în încercarea de a „și „corecta” personalitatea la reîntâlnirile cu propria sa imagine din copilărie, un personaj cu nume celtic, Dreg, nimerește în finalul experiențelor sale crononautice într-un timp zero de natură paradisiacă, întâlnindu-și acolo iubirea adevărată, ori iluzia ei mai vie decât realitatea.

În fine, povestirea *Vacanțele secrete* aduce împreună motivele mai vechi și mai noi, cele de extracție mitologică și cele ținând de manipulările temporale. La fel ca „derbedeul” răătăcit în cronospațiu, un personaj pe nume Bob își face „cronotranslațiile” prin simplu efort de concentrare intensă, dar sub atenta supraveghere a unor experimenatori interesați de studiul unui întreg evantai de variante temporale. Ca urmare, Bob ajunge să trăiască în Alexandria de acum două milenii, în Siracusa tiranului Hieron, într-o Atlantidă din urmă cu 12 mii de ani, locuită de vechii atlânți laolaltă cu neamul „zeiesc” descins din planeta Phaeton cu toată tehnologia lui zburătoare și computerizată. Asistă la sfârșitul cosmic al planetei dintre Marte și Jupiter și la cel terestru al continentului atlant, evenimente catastrofice simultane cu Potopul biblic și cu apariția Lunii în sfera de gravitație a Terrei. Erudiția paleoastronautică a autorului rămâne însă, în acest text de aventură extravagantă, subordonată unei teme din mainstream, a iubirii cavaleresti pentru o anume Alma, căreia personajul îi caută strămoșul cel mai îndepărtat până la extraterestru descins pe Pământ în zilele marelui diluviu și de la care crononautul se întoarce triumfător cu incontestabila dovadă: o probă de ADN.

Victor Kernbach a venit în SF dinspre poezie, poezia proprie sau cea tradusă din nume importante ale literaturii universale. A fost, prin urmare, sensibil la riscul de a fi tratat – din pricina cărților sale încadrabile genului – drept un autor marginal. S-a ferit să și recunoască prozele

ca SF, chiar dacă le publica în colecții specifice. Romanul *Luntrea sublimă* și l-a considerat „evocare fantastică”, prima sa culegere de proză scurtă și-a intitulat o prudent *Povestiri ciudate* (așa cum făcuse și Mihu Dragomir, botezându-și propriul volum, oarecum eufemic, *Povestiri deocamdată fantastice*), iar *Vacanțele secrete* le dă drept „pseudobasme”. Denumirea de literatură științifico fantastică nu l mulțumește și nici chiar aceea de anticipație, preferând-o pe cea de „literatură de prospecțiune fantastică” și vorbind în mai multe rânduri de un „romantism” de tip nou, care ar antrena atât investigația literară prin zona gândirii științifice, cât și dimensiunea fantastic prospectivă a genului. Un articol inclus în antologia colectivă de eseuri *Viitorul? Atenție!* (1969) tratează scriitorul acestei literaturi drept *Un moralist modern: fantastul*, iar un material polemic publicat în revista *Ateneu* în februarie 1965 și reluat ca postfață la culegerea „povestirilor ciudate” se intitulează *De la brontozaur la astronaut* și găsim în el destule proiectile trase în direcția denigratorilor care „împiedică omologarea” ficțiunii științifice cu „literatura care are de mult carte de meșter”. Bineînțeles, autorul se simte făcând parte din familia de spirite a lui Jules Verne, cu „romantis-mul său de anticipație”, Wells, cu „filozofia lui de fabulă magică”, Huxley, cu „satira sa sceptică”, Bradbury, cu o „imensă poezie alegorică”, Lino Aldani, Stanislaw Lem și André Maurois, toți trei înzestrați cu o „ironie vertiginoasă”, J.L. Borges, la care descifrează „gustul fantasticului amar”, și nicidecum cu autorii de anticipații cenușii, facile, compuneri unde „din personajele cosmice nurămân decât niște cow boys stil Errol Flynn sau niște cavaleriști cărora abia le încapă în casca astronomică mustața lui Taras Bulba”.

Alături de Adrian Rogoz, Ion Hobana, Miha Dragomir, Sergiu Fărcășan și Vladimir Colin, Victor Kernbach a contribuit în mod substanțial la dezvoltarea SF-ului nostru din a doua jumătate a secolului XX. Scrisul său aproape că a epuizat rezerva paleoastronomică a subiectelor genului, fixând în linii clasice și motivul voiajelor paradoxale pe axa timpului. Lecția lui majoră privește scrupulul față de scriitură și orgoliul abordării anticipației în regim literar.

paradoxul dublurii

victor kernbach

Se trezi într-un fel de oază cu copaci necunoscuți
și cu iarbă vânăată în marginea unui imens deșert
cu nisip portocaliu. Se uită uluit de jur împrejur,
scrută orizontul prăfuit, cercetă arborii și iarba,
apoi se așeză la umbra unuia dintre ei
și izbucni în plâns.

ÎNTR O PRIMĂVARĂ INCONSTANTĂ, DUPĂ O ZI CARE antologase toate anotimpurile și acum răspândea un aer cenușiu de toamnă târzie, ei tot mai ședeau sub pinul bătrân care le dădea uneori iluzia veșniciei; zăboveau într un spectacol mut, în jurul unei mese de grădină, pe care paharele demult golite de ceai și farfuriile părăsite accentuau dispariția unei solemnități care la un moment dat se pare că dominase mica sindrofie. Erau patru: două femei, un bărbat și un adolescent aproape bărbat.

– Poate dacă nu picam peste voi, zise cea mai bătrână dintre femei, ați fi găsit cea mai bună soluție sau n ați fi găsit niciuna, dar asta e destinul mătușilor care se întorc după treizeci de ani! În orice caz, ceea ce vreți voi să faceți e stupid, băiatul n are nicio vină și nici voi nu sunteți vinovați cu nimic. E o deosebire...

– Deosebirea între generații, zise femeia mai tânără. Îi sunt mamă și nu l mai simt alături de mine.

– Fleacuri, zise mătușa. Nu e nici o diferență. Decât modesta treaptă firească a evoluției. Mai curând e diferența de vârstă și neștiința voastră.

– Dacă aș fi putut prevedea! zise bărbatul.

– N ai fi putut să prevezi decât ceea ce se poate prevedea, adică mai nimic, răspunse mătușa.

– Sau dacă m aș putea întoarce acolo, departe, în tinerețea mea, să corectez! reluă bărbatul, de astă dată suspinând.

– Vezi, tanti, la ce se gândește soțul ăsta al meu, vai, parcă n ar ști că timpul este ireversibil... Și femeia mai tânără, soția și mama acestei familii, râse trist.

– N ai de ce să râzi, draga mea, zise mătușa. Poate că ar fi singura soluție vrednică.

Tânărul, care aproape că nu ascultase conversația, interveni pe neașteptate:

De ce spuneți că timpul e ireversibil?

Părinții nu i dădură atenție, numai mătușii i se aprinseră în ochi niște flăcări ciudate, dar ea răspunse rece:

– N am zis asta.

Abia atunci bărbatul deveni brusc foarte atent. Ceva se petrecea în mintea lui, deși fața îi rămăsese imobilă. Mătușa văzu și spuse în doi peri:

Mai vorbim despre asta mâine. Voi ați uitat că eu m am dezobișnuit demult de clima voastră cu capricii.

Așa că se duseră cu toții în casă, unde nu mai vorbi nimeni nimic, fiecare retrăgându se în colțul său. Totuși, după ce i adormi nevasta, bărbatul ieși în salonul casei într o doară și, văzând încă lumină în camera mătușii, bătui la ușă, iar femeia ieși în salon, parcă ar fi așteptat să fie chemată din clipă în clipă. El nu știa prea bine nici cum să înceapă, dar nici măcar ce să înceapă, cu toate că se simțea din atmosfera nouă de enigmă și sfială că, de fapt, dialogul începuse, fie și încă mut. Până să deschidă gura, bărbatului i se păru deodată ceva neobișnuit în conduita mătușii; dar probabil nu era decât părere, fiindcă ea nicinu era mătușa lui, ci a soției, n o văzuse decât odată, puțin după căsătorie, când călătorise cu mireasa în voiaj de nuntă prin părțile unde trăia retrasă demult această mătușă, și totuși acum ceva straniu tot se petrecea.

Ce pot face! zise el într o doară; timpul e, din păcate, ireversibil, cum spunea și nepoata dumatile.

Nu i vorba de asta, zise mătușa, apoi atacă: dar tu crezi serios?

Am învățat demult că numai crezând totul serios poți să te îndoiești de orice!

Vorbești în dodii, dar de fapt ai un orgoliu ros de superstiții, zise mătușa. Deși, dacă mă gândesc bine, te cunosc prea puțin.

O clipă, bărbatului i se păru că mătușa soției sale se clatină sau se leagănă, sau că se aburește, apoi o revăzu limpede, cu chipul însă mai crispat. Se șterse la ochi, o privi mai atent, vru s o întrebe ceva, apoi se trezi spunând și sperindu se treptat de ceea ce spunea:

– Tanti Coridvena. Cine ești dumneata la urma urmei și de unde ai nu mele ăsta? Eu la nașterea dumitale n am asistat, nici nevastă mea; e ceva tare nefiresc în dumneata... adică nu nefiresc. Mai curând straniu.

– Ei! zise mătușa Coridvena, o fi misterul eternului feminin. Iar numele, e cel al unei zâne albe...

El o privi lung, ea nu râse. Cu toate că el se aștepta să o vadă râzând, apoi gândindu-se că totuși de ce trebuia neapărat să râdă, zise într-o doară:

– Cine știe cine ești și te dai drept mătușa soției mele! apoi speriat începu să râdă fals.

Hai să discutăm serios, zise mătușa Coridvena. N are importanță cine sunt și cine nu sunt, are importanță ce ai spus tu că ai vrea să faci pentru fiul tău... acum! De altfel, tu ești un tip mai interesant decât pari și regret că sunt prea bătrână, fiindcă îmi și plac. Iar dacă ne am gândi bine și ai crede, ai putea crede că nu sunt mătușa nevestei tale, ai putea fi de vârsta mea sau chiar cu câțiva ani mai în vârstă decât mine. De pinde numai de tine.

El o privea contrariat în timp ce ea râdea de astă dată tot mai amuzată de ceva știut numai de dânsa.

– Nu prea înțeleg, zise el.

Nici nu trebuie, îi răspunse mătușa Coridvena: supune-te! și se mută pe alt scaun, lângă el. Supune-te, adăugă ea. Și fii prudent, repet: ești un tip interesant, dar nu te înfumura, nu e ce crezi tu, adineaori am glumit, n aș avea nevoie de dragostea ta. Și apoi, de fapt, sunt mătușă, sunt un fel de mătușă a nevestei tale... o rudă, mai bine zis, ceva mai în depărtată. Ești gata?

Mă uluiești, tanti sau doamnă Coridvena. La ce să fiu gata?

Eu te-am întrebat dacă ești gata să înfrunți riscul surprizelor. Atât. Și, bineînțeles, să fii prudent. Spune, ești?

El ridică din umeri, însă ochii îi sclipeau de curiozitate și poftă de aventură sau risc, deși îi era frică să recunoască față de sine că se gândise o clipă la ceea ce dorea: întoarcerea în vechiul timp, căci atâta vreme cât se abandona reveriei, aproape credea în puțința translației, dar cea mai fragilă rază de speranță acum îl înspăimânta, cu atât mai mult cu

cât își dădea seama și mai deslușit că, între timp, pe fața acestei doamne se petrecuse o schimbare, ea părând deodată mult mai tânără, dar și mult mai bătrână. Până s-o întrebe însă ceva, ea scoase din poșeta, pe care nu se știa de ce o adusese cu sine din camera ei, un soi de cerc de sârmă subțire cu mai multe noduri, pe care, venind lângă el, îl petrecu în jurul frunții, peste tâmpile, încheiat la ceafă; iar în vreme ce el băga de seamă că și ea are unul la fel, căruia nu îi dăduse importanță, crezându-l un simplu fir care îi ținea părul cărunt de femeie bătrână, ea acum îl privea drept în ochi, de aproape, și în cele din urmă, pe măsură ce el simțea o dulce amețelă ca înainte de a ațipi, ea îi spunea aproape în șoaptă:

– Dragul meu Dreg, care nici tu nu știi de ce te cheamă așa, acum pleci, și te însoțesc numai o parte din drum, dar n-ai să mă poți întreba nimic în cursul mișcării, ai putea numai după aceea, dar după aceea nu voi mai fi cu tine. Ascultă-mă bine acum, cât mai poți să nu greșești: tot ce știai că ai vrea și nu e posibil, acum se poate. Nu e vorba atât de fiul tău, cât de tine: tu te întorci în trecutul tău; trebuie să fii atent la succesiunea inversă a vârstelor tale pe lângă care vei trece, ca să știi unde te oprești. E destul să te gândești acum unde anume vrei să ajungi, dar să nu te gândești la nimic altceva. Spune-mi, mai zise ea aplecându-se mult peste el, n-ai să te înspăimânți când ai să te întâlnești fizic cu tine însuși, cel care ai fost?

El era fascinat de fața Coridvanei și era gata să uite să-i răspundă la întrebare, dar zise cutremurat:

– Bănuiam că, dacă s-ar putea, în general, nu s-ar putea niciodată așa... în paradoxul dublurii, parcă așa i se spune. Vai, ce fascinantă ești... doamnă Coridvena.

– Lasă acum asta! zise Coridvena cu severitate. Dacă aș vrea, te-aș lua cu mine în timpul fără vârstă. Unde te-aș putea iubi. Fiindcă de fapt am venit de acolo pentru tine... prin mătușa soției tale, dar mătușa aceea de fapt a murit de curând.

El o întrerupse:

Nu știu ce îmi cu mine, mi-e frică.

Liniștește-te, zise ea. Avem tot timpul să ne ducem și acolo: timpul nu e decât un câmp coexistent cu tot ce e în el. Dar acum n-am răgaz

să ți țin prelegeri matematice; am înțeles poate mai mult decât dorința ta de a face ceva pentru fiul tău, care e un băiat ca oricare altul, fără să mai aibă nevoie de efortul tău, dorința ta de a explora timpul personal, și iată că-ți ofer plăcerea asta. Du-te și nu uita unde trebuie să te oprești.

Prima dată, Dreg simți că o ia în serios și se temu să întrebe amănunte, dar întrebă:

Dacă mă aș opri în fața adolescentului care eram eu, de pildă cel de nouăsprezece ani...

– Nu e bine, du-te mai adânc, mai devreme, să zicem când aveai zece ani, dă-te drept rudă îndepărtată... Nu uita! Ai nevoie de niște obiecte prețioase nebatătoare la ochi: un inel, un ceas, să le vinzi ca să ai banii epocii, deși n-ai să stai mult, dar trebuie să-ți duci un dar... băiatului care ești tu, și să nu te divulgi, nici să nu te apropii de el prea mult. Ferește-te de asta, ar fi dezastru. Pleci înapoi sau în orice timp tot așa. Având pe frunte inelul temporal, localizezi cu o concentrare intensivă a gândirii, asta e tot. Hai!

Se dezmetici într-o curte cu liliac alb, înflorit; era probabil sfârșitul lui aprilie sau începutul lui mai. Recunoscuse ușor și strada, și curtea, și, bineînțeles, casa unde copilărise sau unde copilărea acum. El, sau celălalt, se așeză pe o bancă verde rămasă de la bunicul său, care zidise și casa. Nu se gândise prea mult înainte de translație, ori era o întâmplare, ori Coridvena știa într-adevăr multe, fiindcă vârsta sa de zece ani era potrivită din mai multe puncte de vedere, chiar și din acela că de un an murise tatăl său, care era un ins suspicios, iar mama, în asemenea stare, putea fi mai lesne amăgită, fără să se ajungă la cine știe ce mijloace ori, mairău, la darea în vileag, de altfel cu totul imposibilă, a marii taine, ceea ce, nu încăpea îndoială, ar fi fost pentru ea tragic.

Dreg cel în vârstă, călătorul temporal, se așezase pe banca verde cu un pachet pe genunchi, apucând să cumpere darurile pe care izbutise să-și aducă aminte că și le-ar fi dorit atunci și le mângâia acum, dar de fapt tot atunci, bucurându-se de ele, contrariat că știe și în același timp nu știe ce daruri sunt și că a ajuns în situația bizară de a face cunoștință cu sine însuși, cunoscându-se numai unilateral, adică numai din viitor

spre trecut. Îi era greu, chiar foarte greu. Dar genul de emoție îi era cu totul necunoscut.

Soluția găsită putea fi dintre cele mai bune: el semăna mult cu un unchi trăind în alt oraș pe care ținea minte că nu-l văzuseră decât foarte rar și orice om se poate schimba destul de mult în câțiva ani; pentru ocolirea cineștie căror dificultăți posibile, mai întâi telefonase, așa că acum era așteptat, și se așezase pe această bancă verde având nevoie de acomodare, de un filtru al emoției și de un oarecare plan de conversație.

În sfârșit se ridică nehotărât de pe bancă și, ezitând, sună la ușă, dorind să nu i deschidă cumva băiatul care fusese el însuși.

Și, într-adevăr, ușa o deschise mama, mica ei surpriză netulburată față de o rudă oarecare izbutind să i domolească și lui marea tulburare. Se grăbi spre ea, însă tocmai atunci fu strigat din spate de un glas care l amorți o clipă:

Unchiule, bine ai venit, eu chiar acum am ieșit de la școală!

Și *unchiul* simți că inima îi este apucată de o gheară. Se redresă greu și se întoarse pe jumătate spre băiat, necutezând să-l privească drept în față. Și apoi nu mai știu cum să se împartă între mama sa care murise de mult și băiatul acela care era el însuși, însă cu treizeci de ani mai tânăr. Întrând în casă, simți și la maică sa o stare ciudată, nefirească, la revederea unei oarecare rubedenii, iar în el, o duioșie a revederii vii a celei care nu mai era și o teamă din ce în ce mai cumplită față de sine însuși, acum când se înfăptuise imposibilul dublării fizice a insului său. Și deodată îl cuprinse o tristă, dureros de tristă, părere de rău că îngăduise realizarea unei ispite nebunești pe care o dorise numai în timpul său viitor ca pe un fenomen pe care l credea cu puțință numai pentru că subconștient îi știa de fapt neputința. Ar fi vrut acum să dispară, să uite totul, și călătoria temporală ajunsă în impas barbar, și pe ciudata mătușă Coridvena, despre care știuse ceva foarte vag, fără să se fi gândit vreodată cum era cu puțință secreta coincidență de obârșie a numelui său cu numele ei, amândouă de zei celtici, altminteri explicate în cazul ei printr o ascendență într-adevăr celtică, galică adică, poate, cine știe, dintr un neam de druizi pierdut prin două milenii și regăsit pe neașteptate, în cazul lui, prin simpla fantezie a nașului

care, la băgarea în scăldătoare, își amintise că studiasse cândva în străină tate pe druizi. El avea de fapt încă un nume, dar din umor și l păstrase pe acesta. Sfiala lui părea acolo, în casa părintească, numai o sfială de rudă care vinerar în vizită după drum lung; emoția mamei se mai domolise, iar adolescentul Dreg era prea fraged ca să și facă probleme și mai era și foarte ocupat cu examinarea ciudatului unchi și a darurilor sale.

„De ce am venit aici? se întrebă în gând și își răspunse surâzând: Ca să mă reeduc, să determin alt destin pentru fiul meu! Ce nerozie...”

Iar maică sa zise:

Pari schimbat sau e pentru că nu te am mai văzut demult?

Își dădu seama că trebuia să mai rămână aici măcar câteva zile, dar îi pierise pofta de reeducare, și atunci, într o aproape maladivă uitare de sine, începu să vorbească fără noimă cu maică sa și să se joace cu băiatul, care era celălalt el însuși, până obosi, până se așeză la cină să mănânce, până îi obosi și pe ei. Iar după ce mama și primul stadiu al fi ului ei adormiră, el ieși tiptil; pe banca verde își regăsi o parte din sinele său adult și începu să mediteze.

De la o vreme, cu cât strada se liniștea și un aer de noapte adia de răcoare, își făcu un oarecare plan. Întâi se examinează pe sine. Căutând greșelile făcute până la vârsta de zece ani și gândind la modurile de evitare a lor. Apoi intră în casă și se culcă, adormind ciudat de repede.

În ziua următoare și în altele trei sau patru, stătu mult de vorbă cu băiatul, îi împiedică cu tact anumite lecturi, îi deschise mintea spre preocupări serioase, iar cu maică sa făcu alte planuri pentru viitorul care era în realitate trecut sau nu era nimic decât tipsia imobilă a tuturor tim purilor coexistente. Rezultatele păreau bune, dar răbdarea lui era greu încercată și abia aștepta întoarcerea în viitor.

Se împlinea o săptămână de când venise aici. Mai având banii epocii din ceea ce vânduse, invită la restaurant pe maică sa și pe celălalt el însuși, și în timpul mesei mama spuse deodată:

Nu știi dacă faci bine că dezguști băiatul de fetele cu care stă de vorbă. Ești bărbat și i ești unchi, așa că nu eu aș putea să ți dau lecții.

Știu că ești burlac, dacă nu cumva te-ai însurat între timp. Dar băiatul trebuie să crească normal, eu l-am ferit de prejudecăți, noi doi, el și cu mine, de când a murit vărul tău, ne purtăm ca doi camarazi. Pe urmă, am văzut că i bagi în cap niște lucruri, niște invenții de care n-a auzit nimeni, care în fond nici nu există. Băiatul e mic, are timp să-și aleagă meseria mai târziu.

Aici, adultului Dreg îi scăpă o vorbă în doi peri:

– Nu te îngrijora, eu știu mai bine ce trebuie să-și aleagă. Astea pe care i le explic sunt meserii ale viitorului.

Și cine știe ce o să fie în viitor? Nu știe nimeni nimic!

Ba poate că eu știu, zise el, apoi îi păru rău și spuse câteva vorbe, mai mult interjecții, fără noimă.

Maică-sa îl privi lung, dar fără să-i dea prea multă importanță. Băiatul se uită la el întâi cu mirare, apoi cu teamă. Și atunci îi veni în minte, uimit și el de ea, intenția neașteptată de a-l ucide pe acest băiat, dar apoi își zise: „Nu rezolv nimic, fiindcă dacă vreau să mă sinucid eu, *ăsta*, nu trebuie să încep cu mine, acela. Asta puteam s-o fac fără să mă mai strămut prin timp, poate că omorându-l pe băiatul *ăsta*, care sunt eu, dar este și altci neva, aș face o crimă și s-ar putea ca eu să nu mai dispar și să dispară numai trecutul meu. Dar atunci cum aș fi om, fiind un om fără trecut? Habar n-am și poate nu știe nici mătușa aceea bizară. Sau poate că mă anihilez odată cu moartea lui sau moartea lui nu mă anihilează, însă îmi schimbă soarta... Nici așa nu mai știu ce o să se mai întâmple după ce i-am spus băiatului tot ceea ce i am spus. Văd că băiatul se lasă ușor influențat...”

La ce te gândești, îi întrerupse maică-sa tăcutul monolog.

El tresări și băgă de seamă că tresare și băiatul. Zise:

Așa... la nimic deosebit. Mă gândeam și eu la viitor.

Te obsedează, zise mama. Ești tare ciudat.

Dar băiatul spuse:

Unchiule, ce bine ar fi dacă am putea într adevăr să ne ducem în viitor. Este o carte, nu știu dacă ai citit-o...

Am citit-o, zise el aproape răstit; am citit-o... când eram ca tine.

– Cum ai putut să o citești când erai ca mine, unchiule? se miră băiatul. Cred că o confuzi: „Mașina timpului” a fost scrisă abia acum câțiva ani. Așa am citit în prefață.

Dreg cel în vârstă privi buimac:

– Ba, zise. Ai dreptate, cred că am confundat o.

– Atunci să ți o povestesc.

– Nu! se feri el speriat, apoi spuse mai potolit: mi-ar plăcea mai degrabă să mi o dai să o citesc eu. Pentru că...

– Înțeleg, zise băiatul. Am să o mai împrumut o dată de la școală și am să ți o aduc. Eu cred că se va putea merge în viitor... și în trecut...

– Uite, vezi, avea gărgăunii lui. La ce mai era nevoie să i se adauge alți gărgăuni? zise mama, nemulțumită în limitele politeții.

Dreg se gândi că stătuse destul în trecut, poate chiar prea mult.

„Trebuie să o șterg numaidecât de aici!” își zise nervos. „Cine știe ce boacănă mai fac...”

Trecutul acesta al său, pe care îl cam uitase, nu i mai plăcea și nu i plăceau nici împrejurările, nici cadrul psihic, dar mai ales se mira de sine ceea ce acum nu mai ținea minte gândindu-se cât de timpuriu dorise aceste călătorii în timp, pentru ca prima dintre ele să-l și sature de toate celelalte.

„Pesemne, își mai zise, omul nu e destinat să se plimbe pe maidanul ăsta stupid încoace și încolo, și mult mai sănătos e să nu știe nimic de cât despre înaintarea sa înceată și ireversibilă și să creadă numai în ea și în altceva nimic.”

Pe de altă parte, nu-și prea făcea iluzii că și modificase cât de puțin viitorul numai prin influențarea de scurtă durată a acestui băiat care fu sese și, totodată, era acum el însuși: avea senzația unei zădărnicii totale, de vreme ce se simțea altcine față de sine însuși, și oricât de mult ar fi dorit să se recunoască în băiat, o senzație stăruitoare a unei mari deosebiri îl dezgusta de sine, cel precedent, coexistența cu care o realizase aparent atât de simplu...

Acum ședea toți trei pe banca verde. Dus pe gânduri ca totdeauna în ultimele zile. Spuse într-o doară:

Nepoate, eu te sfătuiesc să nu mai citești prostii dintr-astea cu călători prin vremuri, cu exploratori temporali și așa mai departe. Nu duc la nimic bun.

Băiatul vru să răspundă, însă interveni mama:

– Nu trebuie să descurajezi băiatul, lectura asta e bună, dezvoltă imaginația, suplețea minții și altele. Mă mir de tine că ești așa de uscat!

Dar nici băiatul nu se lăsă convins, mai ales că acum unchiul îl contraria:

– De ce, unchiule? Ce poate să strice o carte pe care o citește toată lumea! Eu nu citesc cărți proaste. Cu bandiți, cu altele. Și de altfel, la început îmi spuneai că bine fac dacă...

– Cine mai poate să știe ce e și ce nu e bine! oftă Dreg. Măine va trebui să plec și eu, am stat cam prea mult pe capul vostru.

Maică sa pară cu o anumită amabilitate, și atunci Dreg văzu deslușit, cu uimire, cum în ființa ei se zbat două tendințe contrare, deopotrivă de puternice, una de a scăpa de el, alta de a-l reține. El înțelese ceea ce nu putea înțelege ea și și dădu seama că soluția cea mai bună nu putea fi decât plecarea lui neîntârziată. Se sculă și porni spre camera sa.

Ne pare rău că ne părăsești, ai mai fi putut sta, zise mama. Te duci să-ți faci bagajul? Să te ajute Dreg, nepotul tău! și deodată tăcu, încurcată. Dar tu nici n-ai bagaj, abia acum mi-am dat seama că n-ai. E straniu, de obicei veneai la noi altfel, tocmai că și vărul tău, când trăia, glumea într-una că umbli cu un adevărat cufăr după tine... Spune-mi, s-a întâmplat ceva? Nu te jena de noi, dacă ai ceva pe suflet, te pot ajuta...

El nu mai știa ce să răspundă, înțelegând prea târziu una din imprudențele sale: de a fi venit numai cu o servietă ieftină, cumpărată în ultima clipă aici, cu o pijama de calitate inferioară și o periută de dinți. Nu se gândise...

Ei, fleacuri! zise cu glas sugrumat. Mi-au furat valiza în tren și n-am mai vrut să fac din asta o problemă. Se întâmplă!

Maică sa îl privi lung, însoțindu-l cu această privire nesigură până în ușa casei.

Acum era pe strada sa din viitorul care redevenise prezent. Umbla agale, privind cu atenție casele, oamenii, părându-i se că nu recunoaște unele lucruri pe care era sigur că le știa așa de bine și mirat că nu întâlnește nici o figură omenească mai cunoscută. Se gândi o clipă că se dezobișnuise de tot ce cunoscuse, apoi înțelese că asta nu se putea, întrucât lipsise prea puțin, apoi se gândi că durata era foarte relativă, întrucât lipsise, într-adevăr, ceva mai mult decât o săptămână, însă pe de altă parte făcuse o călătorie într-o adâncime de trei decenii, așadar dus și întors vreo șaiszeci de ani. „Cine mai știe, își zise, ce socoteală se potrivește acum.” Apoi se mai gândi că poate nu reglase bine timpul, dar își refuză și această presupunere, de vreme ce strada exista, casele în mare parte le recunoștea, așa că unele detalii putuseră trece altădată neobservate și lizbeau acum, așa cum oamenii întâlniți puteau fi cu totul întâmplător tocmai dintre cei cu figuri nememorate. „Parcă trebuia neapărat să cunosc toate mutrele astea! își zise. Acum probabil sunt prea iritat, asta o fi tot.”

Când ajunse la locuința sa, nu i se mai păru nimic ciudat. Își căută cheia prin buzunare, n-o găsi, își închipui că o uitase ori aici, ori acolo, și pentru că o cheie nu putea avea prea mare importanță, sună la ușă. În fond, nu lipsise din timpul obiectiv decât o oră sau două, așa calculase, ca să nu bată la ochi. Îi deschise o femeie necunoscută, care îl întrebă pe cine caută. Se întoarse spre curte, văzu pinul bătrân atât de bine știut și abia acum observă lipsa mesei și a scaunelor de grădină, dar la urma urmei putuseră fi mutate în magazie între timp. Își spuse numele și femeia ridică din umeri. Apoi o întrebă dacă aici nu e strada cutare, numărul cutare, și când ea confirmă, zise că nu înțelege și că unde îi nevastă sa și copilul său și că mai era o doamnă bătrână, mătușa soției, el socotind că mătușa Coridvena se întorsese imediat ca să nu iște bănuieli. Femeia îl privi cu ochii bulbucăți, iar când el dădu să intre în casă, ea țipă după ajutor. Veni un bărbat necunoscut, căruia dânsa i se plânse că era gata să fie atacată. Bărbatul se uită, nu i se păru nimic suspect și îi luă lui Dreg un scurt interogatoriu. Apoi, satisfăcut, rosti către femeia sa:

– Nu te speria, dragă, domnul e sau beat, sau nebun!

Și îi trânti ușa în nas.

Dreg nu mai știa ce are de făcut. Ceva nu era în regulă și el nu știa ce anume. Ieși pe porțiță, ezită, apoi apucă spre centrul orașului și îl izbi deodată tipul necunoscut al autobuzelor care circulau. Se urcă într-unul despre care știau că l'ar fi dus spre sediul central al poștei și telefoanelor, undenădăjduia, dintr-o prezumție înspăimântătoare, să afle adevărul sau măcar o parte din adevăr. Dar ajuns, fără să întrebe pe nimeni, la clădirea dorită, o recunoscuse firește, însă văzu că ea adăpostea cu totul altă instituție. În cele din urmă îi veni în minte să și procure un ziar. Neurmărind unul anume, fu satisfăcut să constate că nu greșise nici anul, nici ziua translației temporale și că nimerise exact în timpul său, în ceasurile când plecase. Apoi însă răsfoi puțin ziarul și, contrariat din ce în ce mai mult de faptul că evenimentele și numele nu erau cele știute, se opri în fața chioșcului și citi titlurile tuturor ziarelor afișate: unul singur avea nume cunoscut, dar putea fi o coincidență.

Umblă după aceea un răstimp prin oraș până când nimeri, deznădăjduit, în fața clădirii unde și avea slujba și văzu surprins că era într-adevăr instituția unde lucra înainte de translație. Intră, merse cu fermitate spre biroul său, pătrunse și acolo, dar cei doi bărbați care lucrau în birou (înainte fusese unul singur) erau doi inși necunoscuți. Fu întrebat ce dorește și, prudent, întrebă de numele său. Cei doi ridicară din umeri, neștiind asemenea nume. Când era gata să plece, intră un altul care se interesă de el, iar Dreg își spuse numele și arătă că lucra acolo și că nu pricepe ce s-a petrecut. Uitându-se lung la el, noul venit deodată se luminează și spuse:

– Acum înțeleg: dumneata ești cel care a fost internat pentru neurasenie, bine ai venit în mijlocul nostru! Dar știi că nu te cheamă Dreg și cum ai mai spus: dumneata ești, nu se poate chiar să ți fi uitat numele de tot! Ești de fapt Lucian... Dar ce ai colo în jurul capului, o coroniță de sârmă?

Dreg își aminti de discretul aparat temporal, pe care nu și l scosese, dar care nuscăpase ochilor acestui vigilent funcționar. Zâmbi jenat, iar funcționarul îl bătu pe umăr:

– Nu te îngrijora, se întâmplă. Fii liniștit, aici nimeni nu ți vrea răul. Ți aduci aminte, eu sunt cutare, șeful serviciului în care lucrei până

la îmbolnăvire: o să ți dau acum o muncă mai ușoară până când îți revii complet. Dacă vrei, poți să reîncepi de mâine, acum du-te nițel la aer!

Dreg simți că, într-adevăr, sindromul astenic riscă să se apropie aievea și, mulțumind, plecă.

Neștiind ce să facă într-o lume necunoscută care era și nu era a lui și neputându-și o explica, se hotărî să se mai ducă o dată înapoi în copilăria sa, fiindcă nu l mai speria acum nici măcar paradoxul timpului.

Săvârși în plină stradă cele cuvenite și, după un scurt intermediu de ameteală și subconștiență, se trezi buimac în curtea cu banca verde. Sună aproape voios la ușa casei părintești, care nu se schimbase deloc, îi deschise maică sa care, privindul acum cu mai multă liniște decât ultima dată, îl pofti în casă și i spuse:

– Bine ai venit! De ce vii așa derar pe la noi? Vărul tău a tot sperat să te vadă și a murit săracul fără să i dai vreun semn de viață.

În timp ce femeia brusc înstrăinată, care era mama sa și care i vorbea de tatăl lui, își ștergea o lacrimă, Dreg întrebă voios:

Dreg n-a venit încă de la școală?

Femeia se dădu un pas înapoi, privindul de astă dată cu teamă:

Care Dreg? zise ea.

Dreg deschise gura să spună, dar își dădu seama numaidecât și zise:

– Era un copil din vecini pe care l știam... sau cred că îl confund, da. Da, îl confund.

Femeia, care era mama lui, oftă:

– Confunzi. Vecinii noștri n-au copii. Și mi pare rău că și bărbatul meu a murit fără să apuce să lase un moștenitor! Vai, și cât îmi dorisem un copil...

Dreg se simți gata să leșine, dar se învrednici să se țină tare și izbuti să rostească:

– Mai trec eu diseară pe la tine, acum am o treabă pentru care am venit aici în oraș.

Ieșind, nu se duse însă decât până după primul colț al străzii unde, nevăzând oameni în ceasul acela, se concentra în sine, reglându-și impulsul temporal, și dori să se întoarcă în timpul său obiectiv. Cunoscuta stare de amețeală începu lent...

Se trezi într-un fel de oază cu copaci necunoscuți și cu iarbă vânată în marginea unui imens deșert cu nisip portocaliu. Se uită uluit de jur împrejur, scrută orizontul prăfuit, cercetă arborii și iarba, apoi se așează la umbra unuia dintre ei și izbucni în plâns.

După o vreme se auzi strigat pe nume. Nu îndrăzni să privească în sus, crezând că e o halucinație. Dar mai fu strigat o dată. Ridică ochii cu mare prudență: în fața lui stătea, surâzând, Coridvena, semănând bine cu cea cunoscută din primul stadiu temporal, însă cu mult mai tânără decât o știuse, ba chiar cu sclipirea unei frumuseți stranie, cu fața ei prelungă și albă, alcătuiind un miracol sub părul lung de aur, cu nuanță cenușie. Ochii ei aurii irizau o lumină cumplită, aproape nefirească. Părea o zână.

– Coridvena! strigă el, ridicându-se și o întâmpine. Spune-mi, mi se năzare?

– Nu-ți se năzare, zise ea cu farmec. Am venit la tine.

– Spune-mi, mai zise el apropiindu-se de Coridvena. Unde suntem?

– Are vreo importanță? zise ea.

– Nu cred că suntem pe planeta... mea. Spune-mi, așa e?

– Nici asta n-are importanță, mai zise ea. Important e că te-ai purificat trecând prin câteva variante ale timpului. Asta-i tot. Acum ești aici.

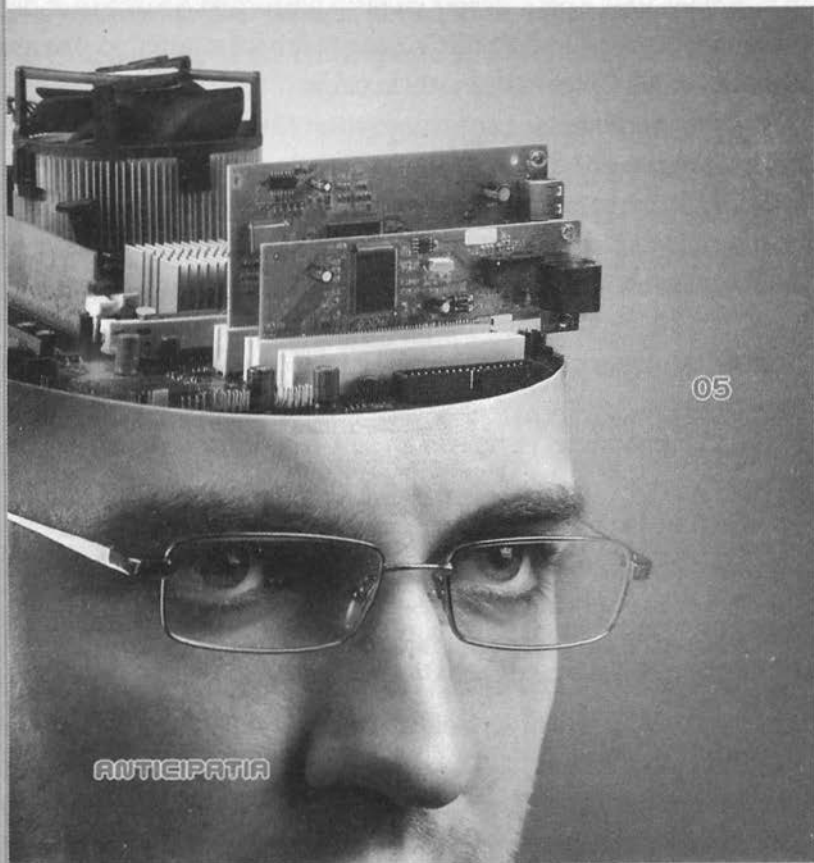
– Dar cum s-a întâmplat? Nu înțeleg mai nimic.

Nu mai nimic, pur și simplu nimic. N-ai avut tăria să-ți precizezi până la capăt traiectele translației. Dar ești aici. Cu mine. Și asta-i singurul fapt important.

antologie coordonată de

John Brockman

TOTUL ARE O EXPLICAȚIE

ANTICIPATIA

Cărțile **ANTICIPATIA**

Gardner Dozois ADUCĂTOR DE PACE

„Partea curioasă era... că pe măsură ce oceanul îi urma nemilos în interiorul continentului, împingându-i de la un refugiu temporar la altul, nu izbutise să-și alunge senzația că el cauzase Potopul, că făcuse ceva în ziua aceea, jucându-se pe dig, că fără să vrea dăduse peste un ritual magic, o combinație de gesturi și cuvinte care dezlegaseră băierile apelor și le trimiseseră peste uscat... că-l urmăreau pe el, personal.”

Arthur C. Clarke CURSA ÎNARMĂRILOR

„Mai întâi, a trebuit să reconstruiască planeta Marte. Pentru asta a petrecut o jumătate de oră vizionând *Cucerirea spațiului*, apoi a mâzgălit o schiță pe care tâmplarii au transformat-o într-o portocală imensă, care plutește în vid, înconjurată de un număr improbabil de stele. Asta fusese ușor. Orașele marțiene n-au fost la fel de simple. Încercați să vă gândiți la o arhitectură complet diferită, dar care să aibă totuși sens. Nu știu dacă așa ceva ar fi posibil.”

cpsfa.ro
anticipatia.com

